

Zaślubiny
Polski z morzem

Św. Jan Paweł II
Papież wolności i solidarności

Bitwa
Warszawska

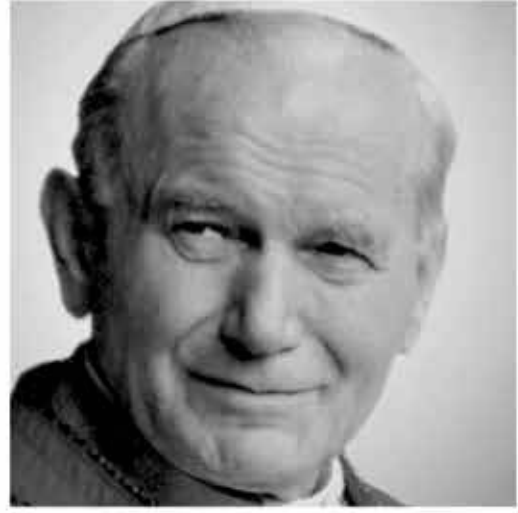
POLONIA AZERBEJDŻAŃSKA

„Polonia” Rozwój Współpracy Kulturalnej

ZAŚLUBINY POLSKI Z MORZEM

Numer 5 / 2020 rok

PATRONI ROKU

Zgodnie z tradycją Parlament RP (Sejm i Senat) zgodnie z art. 33A Sejm corocznie obchodzi rocznice Polaków, którzy pozostawili ważny ślad w historii świata i historii Polski, nadając status „Patrona roku” wybitnym działaczom społeczno-politycznym, działaczom kultury, nauki, literatury czy sztuki. Tradycja ta sięga starożytnej tradycji chrześcijańskiej, kiedy osoba zaliczana do świętych stawała się patronem miasta, kościoła, katedry, roku. Zgodnie z uchwałą Sejmu, patronami roku 2020 zostali:

100-lecie „Zaślubin Polski z morzem” - przywrócenia dostępu Polski do Morza Bałtyckiego utraconego po rozbiore Rzeczypospolitej w 1793 roku

- Święty Jan Paweł II (1920-2005)
- Stanisław Żółkiewski (1547-1620) - wybitny polityk i dowódca wojskowy swoich czasów
- Roman Witold Ingarden (1893-1970) - jeden z najbardziej znanych polskich filozofów, pisarz i wykładowca, autor licznych książek, artykułów i tłumaczeń
- Leopold Tyrmand (1920-1985) - pisarz i publicysta, autor słynnej powieści „Zły” i „Dziennik 1954”
- Jan Kowalewski (1892-1965) - utalentowany polski matematyk i kryptolog wojskowy
- Ojciec Józef Maria Bocheński (1902-1995) - dominikański ksiądz Kościoła katolickiego, filozof i wykładowca, rektor Uniwersytetu we Fryburgu (Szwajcaria), sowietolog, jeden z liderów teorii antykomunistycznej

W 2020 r. świętuje się również 100-lecie „Cudu nad Wisłą” - Bitwy Warszawskiej 1920 roku i 100-lecie „Zaślubin Polski z morzem” - przywrócenia dostępu Polski do Morza Bałtyckiego utraconego po rozbiore Rzeczypospolitej w 1793 roku.

По традиции Парламент республики Польша (Сейм и Сенат) согласно ст. 33а Сейма ежегодно отмечает юбилеи поляков, оставивших важный след в мировой истории и истории Польши, присваивая статус “Покровитель года” выдающимся общественно-политическим деятелям, деятелям культуры, науки, литературы или искусства. Эта традиция восходит к древней христианской традиции, когда человек, причисленный к лику святых, становился покровителем города, церкви, собора, года. Согласно постановлению Сейма, покровителями года 2020 стали

- Святой папа Иоанн Павел II (1920-2005)
- Станислав Жолкевский (1547-1620) – выдающийся политик и военачальник своего времени
- Роман Витольд Ингарден (1893-1970) – один из самых известных польских философов, писатель и преподаватель, автор многочисленных книг, статей и переводов
- Леопольд Тирманд (1920-1985) – писатель и публицист, автор знаменитого романа “Плохой” и “Журнала 1954”
- Ян Ковалевский (1892-1965) – талантливый польский математик и военный криптолог
- Отец Иосиф Мария Бохеньски (1902-1995) – доминиканский священник католической Церкви, философ и преподаватель, ректор Университета Фрейбурга (Швейцария), советолог, был одним из лидеров антикоммунистической теории

Также в 2020 году отмечается 100-летие “Чуда на Висле” - Варшавская битва 1920 года и 100-летие “Обручения Польши с морем” - восстановления доступа Польши к Балтийскому морю, утраченному после раздела Речи Посполитой в 1793 году.

6

Bitwa Warszawska
Битва Варшавская

10

Jan Kowalewski
Ян Ковалевский

18

Zaślubiny Polski z
morzem
Обручение
Польши с морем

22 Św. Jan Paweł II
Papież wolności i solidarności
22 Святой Иоанн Павел II
Папа свободы и солидарности

26 Roman Witold Ingarden
26 Роман Витольд Ингарден

30 Leopold Tyrmand
30 Леопольд Тырманд

34 Józef Maria Bocheński
34 Юзеф Мария Бохеньский

42 Magomet Magomajew
42 Магомет Магомаев

48 Myśliciel
48 Мыслитель

56 Siedem cudów Polski
56 Семь чудес Польши

14

Stanisław Żółkiewski
Станислав Жолкевский

38

Losy Polaka Jana
Rusieckiego
Судьба поляка Яна
Русецкого

BITWA WARSZAWSKA

W 2020 roku Polska obchodzi 100-lecie Bitwy Warszawskiej.
To wydarzenie odegrało ważną rolę w historii Polski.

В 2020 году Польша отмечает 100-летие Варшавской битвы.
Эта битва сыграла важную роль в истории Польши.

BITWA WARSZAWSKA- GENEZA

Określana jako „Cudo nad Wisłą”, Bitwa Warszawska miała miejsce w 1920 roku. W dniach 13–25 sierpnia doszło do największego starcia wojsk polskich i bolszewickich. Obecnie wydarzenie to jest uznawane przez historyków jako 18. przełomowa bitwa w historii świata. Wygrana Polski w tym starciu nie tylko zapewniła ojczyźnie niepodległość, ale tym samym uchroniła całą Europę przed bolszewizmem. Wojna między Polską a bolszewikami zaczęła się krótko po odzyskaniu przez Polskę niepodległości. Do października 1919 roku trwały walki między oddziałami, które nas-

W 2020 roku Polska obchodzi 100-lecie Bitwy Warszawskiej. To wydarzenie odegrało ważną rolę w historii Polski

ępnie zostały przerwane przez rozmowy pokojowe, które trwały trzy miesiące. Jednak stanowiły one tylko swoistą przykrywkę, gdyż w tym samym czasie bolszewicy w dalszym ciągu obmyślali plan przejścia terenu Polski. W tej sytuacji Józef Piłsudski planował rozpoczęcie wielkiej bitwy już na początku lipca. Plan Bitwy Warszawskiej został opracowany przez Józefa Piłsudskiego i generała Rozwadowskiego. Armia bolszewicka zbliżała się już do Warszawy. Liczyli oni, że stolica podda się już po pierwszych dniach walki. Jednak obrona utrzymywała się do 16 sierpnia. Przełom nastąpił, kiedy to pięć dywizji piechoty i brygada kawalerii pod dowództwem Piłsudskiego przełamała obronę bolszewicką, a następnie zaatakowała tyły wojsk wroga. Bardzo istotną podczas całej bitwy była decyzja o przestrojeniu polskich nadajników na częstotliwość sowiecką. 19 sierpnia jednostki polskie rozpoczęły tak zwane działania pościgowe, które spowodowały, że 24 sierpnia armia bolszewicka zmuszona była przekroczyć granicę Prus Wschodnich, przez co część z nich została tam rozbrojona. Bitwa Warszawska przyniosła oczywiście ogromne zwycięstwo, ale jednocześnie wiele strat. Podaje się, że po stronie polskiej w wyniku walk zbrojnych zginęło około 4,5 tysiąca osób, a ponad 20 tysięcy zostało rannych. W przypadku Armii Czerwonej nie są znane dokładne liczby. Szacuje się, że około 25 tysięcy żołnierzy zostało ciężko rannych bądź poległo na polu bitwy. Wojska Polskie nie tylko zachowały odzyskaną niedawno niepodległość, ale także przerwały rewolucję bolszewicką, która nieuchronnie zmierzała w kierunku Europy Zachodniej.

ВАРШАВСКАЯ БИТВА – ИСТОКИ

Варшавская битва, именуемая также как “Чудо на Висле”, случилась в 1920 году. Это крупнейшее столкновение польских и большевистских войск произошло 13–25 августа. Современные историки считают это событие 18-й переломной битвой в мировой истории. Победа Польши в этом столкновении обеспечила стране не только независимость, но и спасла всю Европу от большевизма. Война между Польшей и большевиками началась вскоре после установления независимости Польши. До октября 1919 года между сторонами продолжались сражения, прерванные затем мирными переговорами, длившимися три месяца. Но переговоры были лишь своего рода прикрытием разрабатываемого большевиками плана захвата территории Польши. В этой ситуации Юзеф Пилсудский планировал начать большое сражение уже в начале июля. План Варшавской битвы, был разработан лично Юзефом Пилсудским и генералом Розвадовским. Большевистская армия приближалась к Варшаве, надеясь, что столица сдастся после первых дней боевых действий. Однако оборона продлилась до 16 августа. Переломный момент наступил, когда пять пехотных дивизий и кавалерийская бригада под командованием Пилсудского прорвали оборону большевиков, а затем атаковали тыл вражеских войск. Решение перенастроить польские передатчики на советскую частоту стало крайне важным для исхода битвы. 19 августа польские части начали так называемые операции преследования, приведшие к тому, что большевистская армия 24 августа была вынуждена перейти границу Восточной Пруссии, в результате чего часть армии была разоружена. Варшавская битва явилась, несомненно, огромной победой, однако принесла множество потерь. Известно, что с польской стороны в результате вооруженных столкновений погибло около 4,5 тысячи человек и более 20 тысяч были ранены. Точные данные о потерях Красной Армии неизвестны. По некоторым оценкам, около 25 тысяч солдат были серьезно ранены или погибли на поле боя. Польская армия не только сохранила недавно обретенную независимость, но и сломила большевистскую революцию, которая неизбежно двигалась в сторону Западной Европы.

ПРАЗДНОВАНИЕ СТОЛЕТИЯ ВАРШАВСКОЙ БИТВЫ

Торжества по случаю 100-летия Варшавской битвы проходили с 13 по 16 августа 2020 года.

OBCHODY STULECIA BITWY WARSZAWSKIEJ

Uroczystości z okazji 100 lecia Bitwy Warszawskiej miały miejsce od 13 do 16 sierpnia 2020 roku.

Jednym z najważniejszych wydarzeń, jakie miało miejsce w tych dniach, było uroczyste otwarcie Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku 14 sierpnia. Głównym celem otwarcia muzeum jest ukazanie młodemu społeczeństwu postaci, która cechowała się prawdziwym patriotyzmem i była skłonna do poświęceń w imieniu ojczyzny. 15 sierpnia obchody stulecia rozpoczęły się mszą świętą w Katedrze Polowej Wojska Polskiego. Natomiast na PGE narodowym zostało zorganizowane wieczorne widowisko na cześć bohaterom z 1920 roku.

Obowiązkiem Polaków jest godne wspomnienie bohaterów poległych w obronie kraju w 1920 roku

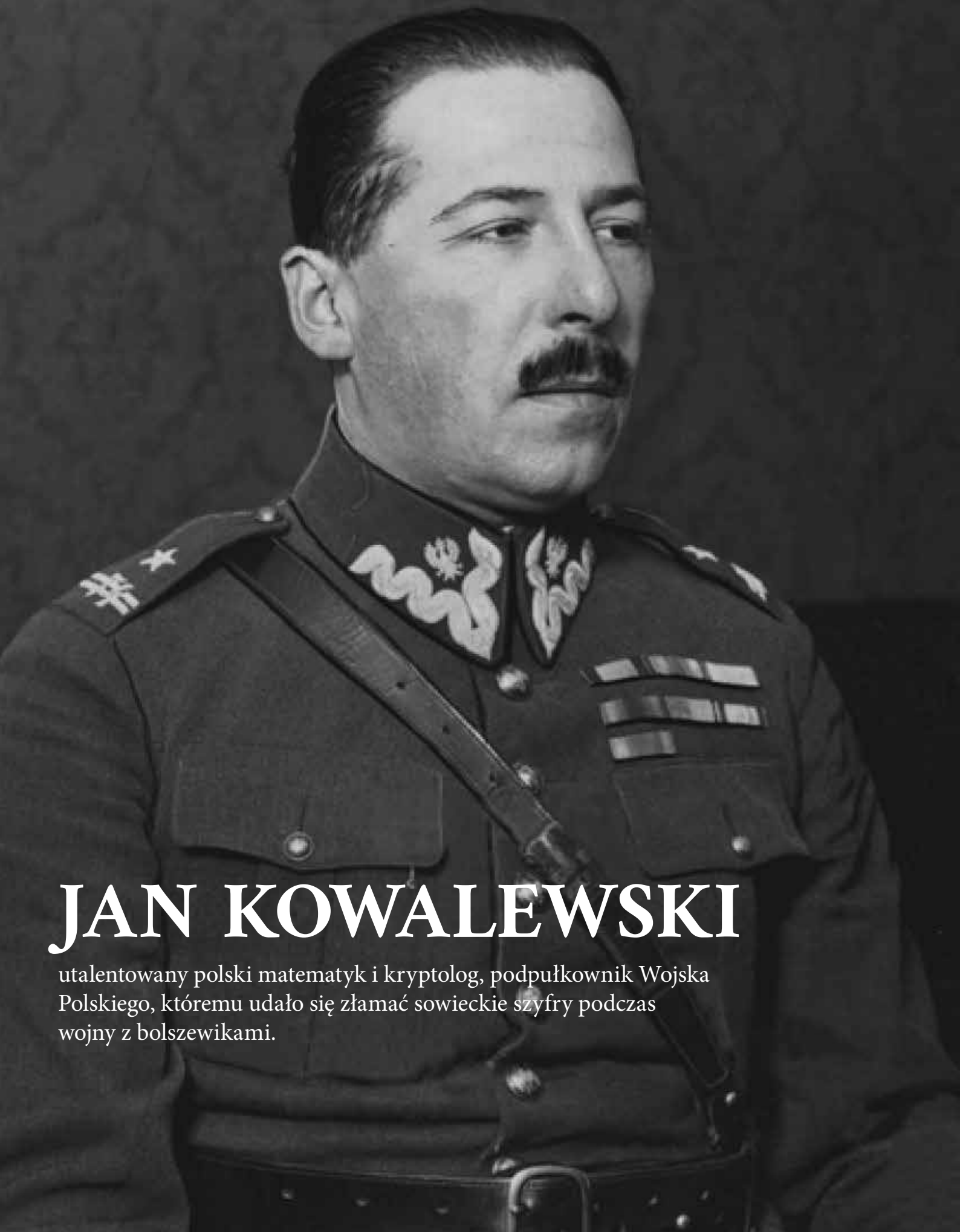
Wydarzenia, które miały miejsce 100 lat temu nadal są żywe w naszej pamięci. Obowiązkiem Polaków jest godne wspomnienie bohaterów poległych w obronie kraju w 1920 roku.

Одним из важнейших событий, произошедших в этот период, стало торжественное открытие 14 августа музея Юзефа Пилсудского в Сулейовке. Основная цель музея – представить молодому поколению человека, настоящего патриота, готового на любые жертвы во имя Родины. Празднование началось 15 августа святой Мессой в Соборе Пресвятой Девы Марии Королевы Польши (Katedra Polowa Wojska Polskiego). На народном стадионе был представлен спектакль в честь героев 1920 года.

События, произошедшие 100 лет назад, до сих пор живы в нашей памяти. Долг всех поляков – достойно помянуть героев, погибших при обороне страны в 1920 году.

JAN KOWALEWSKI

utalentowany polski matematyk i kryptolog, podpułkownik Wojska Polskiego, któremu udało się złamać sowieckie szyfry podczas wojny z bolszewikami.

Jan Kowalewski – utalentowany polski matematyk i kryptolog, podpułkownik Wojska Polskiego, któremu udało się złamać sowieckie szyfry podczas wojny z bolszewikami.

OKRES MŁODOŚCI

Jan Kowalewski, urodzony 23 października 1892 roku w Łodzi. W okresie młodości ukończył dwa różne kierunki, jeden w Szkole Handlowej Zgromadzenia Kupców w Łodzi, natomiast chemię techniczną w Belgii na Uniwersytecie w Liège. Był osobą niebywale wykształconą jak na tamten okres, o czym świadczy fakt posiadania dyplomu matematyka, lingwisty oraz kryptologa oraz umiejętność posługiwania się językami niemieckim, rosyjskim oraz francuskim.

Po okresie I wojny światowej został wezwany do wojska rosyjskiego, gdzie służył jako oficer rezerwy wojsk inżynieryjnych łączności

Po okresie I wojny światowej został wezwany do wojska rosyjskiego, gdzie służył jako oficer rezerwy wojsk inżynieryjnych łączności. W tym czasie dokładnie zgłębił służbę w tej wąskiej dziedzinie, co bezpośrednio przełożyło się na umiejętność łamania sowieckich szyfrów w późniejszym czasie.

PÓŹNIEJSZY OKRES SŁUŻBY

W roku 1917 miejsce miała głośna rewolucja lutowa w ramach sprzeciwu władzy Mikołaja II Romanowa oraz samodzierżawiu, po której Jan Kowalewski rozpoczął służbę w armii polskiej. Zdecydował się na rozpoczęcie działalności jako oficer Polskiej Organizacji Wojskowej, jak również szef wywiadu 4 Dywizji Strzelców Polskich. W roku 1919 powrócił do niepodległej Polski, gdzie coraz bardziej zauważalne były jego niezwykle umiejętności kryptoanalityczne.

NEPODLEGŁA POLSKA I PIERWSZE ZASŁUGI

Jan Kowalewski zasłużył się Rzeczypospolitej pod wieloma względami, tym bardziej, że od razu po powrocie do Polski rozpoczął pracę nad rozbudową sieci stacji nasłuchowych, które były połączone z samym Sztabem Generalnym przez urządzenia zwane dalekopisy Hughesa. W dziedzinie, z której jest najbardziej znany, czyli

Ян Ковалевский – заслуженный польский математик и криптолог, сумевший взломать советские коды во время войны с большевиками.

МОЛОДОСТЬ

Ян Ковалевский родился 23 октября 1892 года в Лодзи. Он получил образование по двум разным профилям – сначала закончил Торговую школу Купеческого Собрания в Лодзи, а после изучал техническую химию в Бельгии в Льежском университете. Ян Ковалевский был весьма образованным человеком своего времени, о чем свидетельствуют освоенные им профессии математика, лингвиста и криптографа, а также владение немецким, русским и французским языками.

По окончании Первой мировой войны Яна призвали в Российскую армию, где он служил офицером резерва инженерных войск, специализирующихся на связи. За время службы он досконально изучил эту узкую область, что напрямую повлияло на способность взламывать советские шифры в будущем.

ПОСЛЕДУЮЩИЙ ПЕРИОД СЛУЖБЫ

В 1917 году произошла знаменитая Февральская революция, как результат сопротивления власти Николая II Романова и самодержавию, после чего Ян Ковалевский поступил на службу в Польскую Армию. Он начал свою деятельность в качестве офицера Польской Военной Организации, а также начальника разведки 4-й Польской стрелковой дивизии. В 1919 году он вернулся в независимую Польшу, где его неординарные способности к криптоанализу становились все более заметными.

НЕЗАВИСИМАЯ ПОЛЬША И ПЕРВЫЕ ЗАСЛУГИ

Сразу после своего возвращения в Польшу Ян Ковалевский начал работать над расширением сети станций прослушивания, которые с помощью устройств, называемых телетайпами Хьюза, были подключены напрямую к Генеральному штабу. С августа по сентябрь 1919 года он добился первых успехов в области, в которой сейчас он наиболее известен, то есть в криптографии; ему удалось взломать шифровальные ключи Красной Армии. Кроме того, он расшифровывал данные так называемой Добровольной Армии, Армии Украинской Народной Республики, а также "Белого" Черноморского флота. Это позволило читать в Польше чрезвычайно

kryptologii, sukcesy odnosić zaczął już w okresie od sierpnia do września 1919 roku, kiedy to złamał klucze szyfrowe Armii Czerwonej. Ponadto, odszyfrowywał informacje tzw. Armii Ochotniczej, Armii URL jak również "białej" Floty Czarnomorskiej. Te zasługi umożliwiły Rzeczypospolitej odczytać niezwykle istotną korespondencję bolszewicką w czasie wojny domowej trwającej na Ukrainie, Rosji i Kaukazie. Dzięki działaniom Jana Kowalewskiego Polska była dobrze poinformowana o wszelkich działaniach Rosji, co było niezwykle istotne w tamtym okresie.

BITWA WARSZAWSKA I KLUCZOWA ROLA JANA KOWALEWSKIEGO

W dniach od 13 do 25 sierpnia 1920 roku miała miejsce jedna z najśłynniejszych bitew w dziejach Polski, nazwana Bitwą Warszawską bądź zwyczajowo Cudem nad Wisłą. Była ona z całą pewnością decydującym starciem w wojnie polsko-bolszewickiej, w której stronami były Armia Radziecka oraz Rzeczpospolita Polska. W roku 2020 obchodzimy 100-lecie niezwykłego zwycięstwa, które odnieśli Polacy w tamtym okresie. Jan Kowalewski razem z Józefem Piłsudskim najbardziej przyczynił się do pokonania Armii Radzieckiej. Temu wybitnemu kryptologowi w

latach 1919–1920, razem z zespołem wyspecjalizowanych matematyków udało się zdekodować kilka tysięcy radzieckich szyfrogramów, co zapewniło ogromną przewagę wojskom Polskim.

Szczegółowy plan Bitwy Warszawskiej w całości oparty był na informacjach zebranych przez Jana Kowalewskiego i jego współpracowników, który regularnie raportował marszałkowi Józefowi

ważną korespondencją bolszewików w czasie wojny domowej na Ukrainie, w Rosji i na Kaukazie. Dzięki działaniom Jana Kowalewskiego Polska była dobrze poinformowana o wszystkich działaniach Rosji, co było niezwykle istotne w tamtym okresie.

Jan Kowalewski razem z Józefem Piłsudskim najbardziej przyczynił się do pokonania Armii Radzieckiej

ВАРШАВСКАЯ БИТВА И КЛЮЧЕВАЯ РОЛЬ ЯНА КОВАЛЕВСКОГО

С 13 по 25 августа 1920 года состоялась одна из самых знаменитых битв в польской истории, получившая название Варшавской битвы, более известная как "Чудо на Висле". Она, безусловно, была решающим столкновением в войне, в которой Польская Республика сражалась против большевистской Советской армии. В 2020 году отмечается 100-летие выдающейся победы, которую одержали

поляки в тот период. По этой причине 2020 год был объявлен Годом Яна Ковалевского, который вместе с Юзефом Пилсудским внес наибольший вклад в разгром Советской армии. В 1919–1920 годах этому блестящему криптологу вместе со специализированной командой математиков удалось расшифровать несколько тысяч советских шифрограмм, что обеспечило огромное преимущество польским войскам на фронте.

Подробный план Варшавской битвы целиком был основан на информации, собранной Яном Ковалевским и его коллегами, которые регулярно сообщали маршалу Юзефу Пилсудскому

новые факты о мощи, деятельности, сильных и слабых сторонах Красной армии. Эти знания, накопленные польской контрразведкой, в сочетании с экстраординарными способностями главы государства гарантировали Польше победу в битве под названием "Чудо на Висле".

Piłsudskiemu nowe fakty na temat siły, działaniach, mocnych i słabych stronach Armii Czerwonej. Wiedza ta, zgromadzona przez polski kontrwywiad, w połączeniu z niezwykłymi umiejętnościami Naczelnika Państwa, zagwarantowały Polsce zwycięstwo w bitwie zwanej Cudem nad Wisłą.

OKRES PO WOJNIE POLSKO-BOLSZEWICKIEJ

Po zakończeniu krwawej wojny polsko-bolszewickiej, Jan Kowalewski kontynuował służbę w Polskiej Armii na Śląsku, gdzie uczestniczył w trzecim powstaniu śląskim. W roku 1922, za wszystkie zasługi dla Rzeczypospolitej Polskiej, odznaczony został Krzyżem Srebrnym Virtuti Militari. W późniejszych okresach przekazywał wiedzę z zakresu kryptografii japońskim oficerom w Tokio, aby potem powrócić do ojczyzny w celu dalszej służby, także podczas II wojny światowej. Zmarł 31 października 1965 roku w wieku 73 lat z powodu choroby nowotworowej, do końca życia zachowując jednak przenikliwość umysłu, o czym świadczy złamanie tzw. szyfru Traugutta na 2 lata przed śmiercią.

ПЕРИОД ПОСЛЕ ПОЛЬСКО-БОЛЬШЕВИСТСКОЙ ВОЙНЫ

После окончания кровопролитной Польско-большевистской войны Ян Ковалевский продолжил службу в Польской Армии в Силезии, где участвовал в третьем Силезском восстании. В 1922 году за все заслуги перед Польской Республикой он был награжден Серебряным крестом Virtuti Militari. Позже он участвовал в обучении криптографии японских офицеров в Токио, после чего вернулся на родину для дальнейшей службы, в том числе и во Второй мировой войне. Умер 31 октября 1965 года в возрасте 73 лет от онкологического заболевания, до конца жизни, впрочем, сохраняя ясность ума, о чем свидетельствует взломанный им за два года до смерти так называемый шифр Траугутта.

A portrait of Stanisław Żółkiewski, a Polish military leader. He is depicted from the chest up, wearing a dark, high-collared garment with a prominent button. He has a mustache and is looking slightly to the right of the viewer. The background is a dark, textured brown.

STANISŁAW ŻÓŁKIEWSKI

Niestrudzony żołnierz, dowódca i patriota

Stanisław Żółkiewski (1547–1620) był wybitnym mężem stanu i dowódcą wojskowym swojej epoki, brał udział we wszystkich wojnach, jakie toczyła Rzeczpospolita w drugiej połowie XVI i na początku XVII wieku. Awansował z porucznika na Hetmana Wielkiego Koronnego i Kanclerza Wielkiego Koronnego. To pod jego dowództwem wojska polskie pokonały w bitwie pod Kłuszynem pięciokrotnie większą armię moskiewsko-szwedzką i zdobyły Moskwę. W przeciwieństwie do wielu rówieśników, nie miał wyższego wykształcenia i nie wyjeżdżał za granicę. Tym niemniej studiował na własną rękę i szczególnie interesował się historią i literaturą historyczną.

Żółkiewski zdobył swoje pierwsze doświadczenie wojskowe pod wodzą króla Stefana Batorego w czasie Powstania Gdańskiego, w którym dowodził kompanią polskich huzarów. Następnie brał udział w kampanii liwońskiej (inflanckiej) Batorego.

Żółkiewski stłumił powstanie kozackie, które wybuchło na Ukrainie pod wodzą Seweryna Nalewajko i Hryhorija Łobody; brał udział w wojnie ze Szwedami w Inflantach. Król Zygmunt traktował go podejrzanie i dopiero wojna z państwem rosyjskim zmusiła Zygmunta do zwrócenia się do Żółkiewskiego. Sam Żółkiewski był przeciwny tej wojnie, uważając, że nie jest ona zgodna z interesami Rzeczypospolitej, ale wziął w niej udział. Po rozbiciu w 1610 roku pod Kłuszynem wojsk księcia Dymitra Szujskiego, zbliżył się do Moskwy, gdzie w tym czasie został obalony Car Wasyl IV Szujski. Po rozmowach z bojarami, których efektem była elekcja na tron moskiewski królewicza Władysława, wojsko polskie zostało wpuszczone do Moskwy. Żółkiewski wyjechał ze stolicy Rosji, oddając zwierzchnictwo nad wojskiem Gąsiewskiemu, a po wyjeździe zabrał ze sobą Wasyla Szujskiego i jego braci. Za wyprawę na Moskwę Żółkiewski otrzymał w 1613 roku godność Hetmana Wielkiego Koronnego, a kilka lat później został mianowany Kanclerzem Wielkim Koronnym. W ten sposób przez krótki okres był

Станислав Жолкевский (1547–1620) был выдающимся государственным деятелем и военачальником своей эпохи, участвовал во всех войнах, которые вела Речь Посполитая во второй половине XVI – начале XVII века. Он дослужился от поручика до великого гетмана и великого канцлера. Именно под его командованием польские войска разгромили в Клушинском сражении в пять раз большую Московско-шведскую армию и захватили Москву. В отличие от многих сверстников, он не имел высшего образования и не выезжал за границу. Тем не менее, продолжал учиться самостоятельно и особенно интересовался историей и исторической литературой.

Жолкевский получил свой первый военный опыт под руководством короля Стефана Батория во время Данцигского восстания, в котором он командовал ротой из польских гусар. Впоследствии он участвовал в Ливонском походе Батория.

Жолкевский усмирил казацкое восстание, вспыхнувшее на Украине под предводительством Северина Наливайко и Григория Лобыды; участвовал в войне со шведами в Лифляндии. Король Сигизмунд относился к нему подозрительно, и только война с Русским государством заставила Сигизмунда обратиться к Жолкевскому. Сам

Жолкевский был против этой войны, считая, что она не соответствует интересам Речи Посполитой, но принял в ней участие. Разбив в 1610 году при Клушине войска князя Дмитрия Шуйского, он подступил к Москве, где в это время был свергнут царь Василий IV Шуйский. После переговоров с боярами, результатом которых стало избрание на московский престол королевича Владислава, польское войско было впущено в Москву. Жолкевский уехал из русской столицы, сдав начальство над войском Гонсевскому, и при отъезде захватил с собой Василия Шуйского и его братьев. За поход на Москву Жолкевский получил в 1613 году сан великого гетмана коронного, а через несколько лет был назначен и великим канцлером коронным. Таким образом, в течение короткого периода он был самым могущественным

najpotężniejszym po królu człowiekiem w państwie i pozycję tę osiągnął nie dzięki bogactwu czy rodzinie, ale dzięki osiągnięciom wojskowym. Mimo że miał już ponad 70 lat, Żółkiewski nadal pełnił czynną służbę jako dowódca wojskowy, aż do śmierci. Ostatnie lata życia spędził broniąc południowych granic Rzeczypospolitej i zginął w 1620 roku w nieudanej dla wojska koronnego bitwie. Lista niektórych stanowisk zajmowanych przez Żółkiewskiego jest imponująca: sekretarz królewski (od 1573), kasztelan lwowski (od 1593), hetman polny koronny (1588–1618), hetman wielki koronny (1618–1620), kanclerz wielki koronny (1618–1620), wojewoda kijowski (1608–1618), starosta hrubieszowski i kałuski. Nie sposób nie wspomnieć o bitwach, w których brał udział Stanisław Żółkiewski i okazał bohaterstwo, ale oto niektóre z nich: Bitwa pod Lubiszewem, wojna rosyjsko-polska 1577–1582, Oblężenie Zawołoczja, Bitwa pod Byczyną, Bitwa pod Cecorą, Bitwa pod Bykowem, wojna polsko-szwedzka, Bitwa pod Rewlem, Oblężenie Wesenborga, Bitwa pod Guzowem, dmitriada, wojna polsko-rosyjska 1605–1618, Oblężenie Smoleńska, Bitwa pod Kłuszynem, Bitwa pod Oryninem, Bitwa pod Cecorą. Wspomnienia Żółkiewski zaczął pisać po powrocie z Moskwy. „Początek i progres wojny moskiewskiej” opublikowany w 1612 roku, jest krytyką polityki

fot.: www.google.com

после короля человеком в государстве и этого положения он достиг не благодаря богатству или семье, а благодаря военным достижениям. Несмотря на то, что ему было уже более 70 лет, Жолкевский продолжал нести действительную службу в качестве военного командира до самой смерти. Последние годы своей жизни он провёл, защищая южные границы Речи Посполитой, и погиб в 1620 году в неудачной для коронного войска битве. Впечатляет перечень некоторых должностей, которые занимал Жолкевский: королевский секретарь (с 1573 г.), каштелян львовский (с 1593 г.), полный гетман коронный (1588–1618), великий гетман коронный (1618–1620), канцлер великий коронный (1618–1620), воевода киевский (1608–1618), староста грубешовский и калушский. Нельзя не упомянуть про сражения, в которых Станислав Жолкевский принимал участие и проявил героизм, но вот некоторые из них: битва под Любишевым, Русско-польская война 1577–1582 годов, Осада Заволочья, Битва под Бычиной, Цецорская битва, Битва под Быковым, Польско-шведская война, Битва под Ревелем, Осада Вейсенштейна, Битва под Гузовом, Дмитриада, Русско-польская война 1605–1618 годов, Осада Смоленска, Битва при Клушине, Битва под Оринином. Мемуары Жолкевский начал писать

Zygmunta. W 1612 roku został nauczycielem i mentorem Stanisława Koniecpolskiego, przyszłego hetmana i dowódcy wojskowego. W tym samym roku powrócił na Ukrainę w celu ochrony przed trwającymi najazdami tatarskimi i mołdawskimi, a także zamieszkami kozackimi. W 1616 roku podczas Sejmu przedstawił projekt „O chowaniu żołnierza kwarcianego”, w którym argumentował potrzebę stworzenia większej armii do walki z Tatarami i Kozakami. Projekt nie został jednak zatwierdzony przez parlament.

Żółkiewski zginął w bitwie, jak przystało na żołnierza. Ciało bohatera zostało pochowane w kościele św. Wawrzyńca w Żółkwi, mieście założonym przez Stanisława Żółkiewskiego w 1597 r. Ze względu na liczbę i znaczenie pochówków wybitnych postaci państwa polskiego kościół ten jest często nazywany „Małym Wawelem” w nawiązaniu do Zamku na Wawelu w Krakowie.

W miejscu śmierci Żółkiewskiego jego syn Jan postawił pomnik. Widnieje na nim motto Horacego: „Quam dulce et decorum est Pro patria mori” („O, jak słodko i dostojnie jest umierać za ojczyznę”). Dla współczesnej Polski Żółkiewski jest jednym z najsłynniejszych bohaterów wojennej historii kraju.

после возвращения из Московии. „Розчатек і прогрес войны москiewskiej” („Начало и прогресс Московской войны”), опублікована в 1612 году, представляє собой критику політики Зигмунда. В 1612 году он стал учителем и наставником Станислава Конєцпольского, будущего гетмана и военачальника. В том же году он вернулся в Украину для защиты от продолжающихся татарских и молдавских вторжений, а также казачьих беспорядков. В 1616 году во время сейма он представил проект „О чованію жолнієра кварціаного” („О стойком воспитании солдат”), в котором аргументировал необходимость создания более крупной армии для борьбы с татарами и казаками. Однако проект не был одобрен парламентом.

Жолкевський погіб в битві, як і подобає солдату. Тіло героя було поховано в костелі Святого Лаврентія в Жолкві, місті, заснованому Станіславом Жолкевським в 1597 г. По кількості і значимості погребень видатних діячів польського державства цей костел часто називають „Малым Вавелем” по відношенню до замку Вавель в Кракові.

На місці смерті Жолкевського його сином Яном був поставлений пам'ятник. На ньому начертано девіз Горация: „Quam dulce et decorum est pro patria mori” (Як солодко і пристойно умерти за свою країну). Для сучасної Польщі Жолкевський є одним з найвідоміших героїв військової історії країни.

ZAŚLUBINY POLSKI Z MORZEM

10 lutego 1920 r. w Pucku odbyły się symboliczne zaślubiny z morzem, zorganizowane dla uczczenia powrotu Polski nad Bałtyk.

10 lutego 1920 r. w Pucku odbyły się symboliczne zaślubiny z morzem, zorganizowane dla uczczenia powrotu Polski nad Bałtyk. Reprezentujący Rzeczpospolitą gen. Józef Haller w czasie uroczystości mówił: "Teraz wolne przed nami światy i wolne kraje. Żeglarz polski będzie mógł dzisiaj wszędzie dotrzeć pod znakiem Białego Orła, cały świat stoi mu otworem".

“Teraz wolne przed nami światy i wolne kraje. Żeglarz polski będzie mógł dzisiaj wszędzie dotrzeć pod znakiem Białego Orła, cały świat stoi mu otworem”

Na mocy Traktatu Wersalskiego Polska odzyskała dostęp do Morza Bałtyckiego na odcinku 147 km: brzeg Półwyspu Helskiego – 74 km, morze otwarte – 24 km i brzeg Zatoki Puckiej – 49 km. W jej granicach nie znalazł się jednak żaden większy port. Gdańsk, miał być Wolnym Miastem, pozostającym pod protektorem Ligi Narodów. Obejmowanie przyznanych jej terenów Rzeczpospolita mogła rozpocząć dopiero po wejściu w życie postanowień wersalskich, tzn. od 10 stycznia 1920 r.

Na Pomorze wojska polskie wkroczyły 17 stycznia 1920 r.: 18 stycznia zajęły Toruń, 23 Grudziądz, a 10 lutego dotarły do wybrzeża morskiego. Tego dnia w Pucku zorganizowano uroczystości symbolicznych zaślubin Polski z Bałtykiem.

Władze II Rzeczypospolitej nadały im wielką rangę. Dowódcy Frontu Pomorskiego gen. Józefowi Hallerowi towarzyszyła dwudziestoosobowa delegacja Sejmu, przedstawiciele rządu, m.in. minister spraw wewnętrznych Stanisław Wojciechowski, wicepremier Wincenty Witos, wojewoda pomorski Maciej Rataj, kontradmirał Kazimierz Porębski oraz dyplomaci: szef misji brytyjskiej i attache wojenno-morski USA.

Pociąg specjalny z gośćmi przybył najpierw na dworzec gdański, gdzie starosta dr Józef Wybicki wręczył gen. Hallerowi dwa platynowe pierścienie wykonane specjalnie na ceremonię zaślubin z morzem na koszt gdańskiej Polonii. Później delegacja pojechała do Pucka.

Na puckim dworcu, przyozdobionym flagami

10 февраля 1920 года в г. Пуцке состоялась символическая церемония Венчания с морем, приуроченная к празднованию возвращения выхода Польши к Балтийскому морю. Генерал Юзеф Халлер, представлявший Польскую Республику, во время церемонии заявил: "Теперь перед нами свободные миры и свободные страны. Польский моряк сможет добраться куда угодно под знаком Белого Орла. Для него открыт весь мир".

По Версальскому договору Польша получила доступ к Балтийскому морю протяженностью 147 км: берег полуострова Хель – 74 км, открытое море – 24 км и берег Пуцкого залива – 49 км. Однако в этих границах не было ни одного крупного порта. Гданьск становился Вольным городом под протекторатом Лиги Наций. Польская Республика могла приступить к освоению признанных за ней территорий только после вступления в силу Версальских положений, то есть с 10 января 1920 года.

Польские войска вошли в Померанию 17 января 1920 года: 18 января они заняли г. Торунь, 23-го – г. Грудзэндз, а 10 февраля вышли к морскому побережью. В этот день в г. Пуцке была организована символическая церемония венчания Польши с Балтийским морем.

Власти Второй Польской Республики придавали этому событию большое значение. Командующего Поморским фронтом генерала Юзефа Халлера сопровождала делегация в составе двадцати человек от Сейма, представители правительства, в т.ч. министр внутренних дел Станислав Войцеховский, вице-премьер Винценты Витос, померанский воевода Мацей Ратай, контр-адмирал Казимир Порембский и дипломаты: глава британской миссии и атташе США по вопросам военно-морского флота.

Tego dnia w Pucku zorganizowano uroczystości symbolicznych zaślubin Polski z Bałtykiem

Спецпоезд с гостями сначала прибыл на железнодорожный вокзал Гданьска, где староста доктор Юзеф Выбицкий вручил генералу Халлеру два платиновых кольца, изготовленные специально для церемонии венчания с морем за счет польской диаспоры в

narodowymi, na przybycie specjalnego pociągu z gen. Hallerem oczekiwały pododdziały wszystkich rodzajów broni ze sztandarami i orkiestrami, liczne delegacje większych miast, a także mieszkańcy okolicznych miejscowości.

Główne uroczystości zaślubin z morzem odbyły się nad Zatoką Pucką. Dookoła wysokiego masztu ustawili się chorążowie ze sztandarami pułkowymi, nad brzegiem morskim stanął I-szy batalion morski oraz ułani krehowieccy z artylerią. Zwracając się do zgromadzonych gen. Haller mówił m.in.: "Oto dzisiaj dzień czci i chwały! Jest on dniem wolności, bo rozpostarł skrzydła Orzeł Biały nie tylko nad ziemią polskimi, ale i nad morzem polskim. Naród czuje, że go już nie dusi hydra, która dotychczas okręcała mu szyję i piersi. Teraz wolne przed nami świąty i wolne kraje. Żeglarz polski będzie mógł dzisiaj wszędzie dotrzeć pod znakiem Białego Orła, cały świat stoi mu otworem".

Po przemówieniu duchowni dokonali poświęcenia bandery Polski

Po przemówieniu duchowni dokonali poświęcenia bandery Polski, która wśród huku powitalnych salw armatnich i przy dźwiękach hymnu narodowego została wciągnięta na maszt. Żołnierze oddali honory, a chorążowie pochylili sztandary ku falom morskim, zanurzając je częściowo na znak powitania morza. Następnie zebrani goście udali się przed ołtarz polowy, aby wysłuchać mszy, celebrowanej przez dziekana Frontu Pomorskiego.

Po tej ceremonii gen. Haller wjechał konno do morza i wrzucił w fale jeden z wręczonych mu platynowych pierścieni. Drugi założył sobie na palec.

Na pamiątkę uroczystych zaślubin dokonano poświęcenia i wbicia w morze słupa z wyrytym od strony morza orłem Jagiellonów, a od strony lądu napisem: "Roku Pańskiego 1920, 10 lutego Wojsko Polskie z gen. Józefem Hallerem na czele objęło na wieczyste posiadanie polskie morze". Delegacja Sejmu rzuciła w fale morskie wieniec z szarfą z napisem: "Robotnicy polscy witają polskie morze".

Na zakończenie uroczystości podpisany został przez najważniejsze osobistości akt erekcyjny zaślubin Polski z morzem.

Гданьске. Позже делегация отправилась в Пуцк. На украшенном национальными флагами железнодорожном вокзале Пуцка прибытия спецпоезда с генералом Халлером ожидали подразделения всех видов войск со знаменами и оркестрами, многочисленные делегации из крупных городов, а также жители близлежащих населенных пунктов.

Основные торжественные мероприятия, посвященные венчанию с морем, прошли в Пуцком заливе. Вокруг высокой мачты стояли знаменосцы с полковыми штандартами, на берегу моря выстроился 1-й морской батальон, а также Креховецкие уланы с артиллерией. Обращаясь к собравшимся генерал Халлер заявил: "Сегодня день чести и славы! День свободы! Потому что Белый орел расправил свои крылья не только над польскими землями, но и над польским морем. Народ чувствует, что его больше не душит гидра, которая до сих пор оплетала его шею и грудь. Польский моряк сможет добраться куда угодно под знаком Белого Орла. Для него открыт весь мир".

После выступления духовенство освятило морской флаг Польши, который был поднят на мачте под торжественные пушечные залпы и звуки государственного гимна. Солдаты отдали честь, а знаменосцы склонили штандарты к морским волнам, частично погрузив их в воду в знак приветствия моря. Затем собравшиеся гости направились к полевому алтарю, чтобы послушать мессу, которую совершил викарий Поморского фронта.

После этой церемонии генерал Халлер подъехал к морю на коне и бросил в волны один из врученных ему платиновых перстней, а второй одел себе на палец.

В память о торжественном венчании на берегу был освящен и вбит столб, на котором со стороны моря был вырезан Ягеллонский орел, а со стороны суши была нанесена надпись: "В лето Господне 1920, 10 февраля, Войско Польское во главе с генералом Юзефом Халлером приняло в вечное владение польское море". Делегация Сейма опустила на морские волны венок, на ленте которого было написано "Польские трудящиеся приветствуют польское море".

В завершение церемонии наиболее важные лица подписали уставной акт обручения Польши с морем.

ŚW. JAN PAWEŁ II

Papież wolności i solidarności

Jan Paweł II, czyli Karol Wojtyła był jedynym papieżem Polakiem, którego życiorys oraz pontyfikat zapisał się na kartach historii. Życie papieża stworzone było z licznych pielgrzymek, podczas których nawoływał do wiary oraz jednoczył się z wiernymi w modlitwie i rozmowie. Przeżył zamach na własne życie. Chociaż był mistykiem, z jego poglądami liczyli się prawie wszyscy politycy. Ekspersi zwrócili uwagę, że zajął On szczególne miejsce zarówno w historii Polski, jak i całego świata.

Ekspersi zwrócili uwagę, że zajął On szczególne miejsce zarówno w historii Polski, jak i całego świata.

ŻYCIORYS

Papież Jan Paweł II od dziecka był niezwykle uduchowionym dzieckiem. Rodzina żyła skromnie, co odбило się na późniejszej pontyfikacie. Odczuł powołanie do duchownego życia. Naukę rozpoczął w trakcie trwania II wojny światowej. W 1942 roku wstąpił do Metropolitalnego Seminarium Duchownego. W październiku 1946 roku został subdiakonem, natomiast tydzień później stał się diakonem. Już 1 listopada 1946 roku został wyświęcony przez Adama Sapiechę będącego kardynałem. Następnie udał się do Rzymu, aby studiować. W Niegowici, czyli miejscowości, do której został skierowany, nauczał młodzież oraz głosił porywające kazania, które poruszały nawet najbardziej zatwardziałe serca. W 1964 roku został krakowskim arcybiskupem, jednak 1967 został kreowany przez papieża Pawła VI na kardynała. Przełomowym momentem w życiu Jana Pawła II był moment, kiedy został papieżem. Był to 16 października 1978 roku. Postanowił przyjąć imiona po swoich poprzednikach.

PONTYFIKAT

Od samego początku swojego pontyfikatu papież Jan Paweł II dał poznać się z najlepszej strony. Podróżował po świecie i poznawał problemy ludzi w różnych zakątkach świata. Zwiedził łącznie aż 129 krajów. W trakcie swojego pontyfikatu beatyfikował 1340 osób oraz kanonizował 483 osoby. Warto zauważyć, że to znacznie większa liczba, niż suma beatyfikowanych i kanonizowanych osób przez poprzedników. 13 maja 1981 roku nastąpiło dramatyczne wydarzenie w życiu papieża, gdyż dokonano zamachu na jego życie. Ostatecznie Jan Paweł II przeżył, a swojemu oprawcy i niedoszłemu mordercy wybaczył w trakcie

Святой Иоанн Павел II, в миру Кароль Войтыла, был единственным Папой поляком по национальности. Его жизненный путь и понтификат остался на страницах истории. Вся жизнь Папы состояла из многочисленных паломничеств, во время которых он призывал к вере, объединялся с верующими в молитвах и разговорах. Он сумел пережить покушение на свою жизнь. Хотя Папа и был человеком религии, с его взглядами считались практически все политики. Эксперты отмечают, что личность Иоанна Павла II занимает особое место как в истории Польши, так и в истории всего мира.

БИОГРАФИЯ

Иоанн Павел II с детства был чрезвычайно одухотворенным ребенком. Семья жила скромно, что позже нашло отражение в его понтификате. Почувствовав призвание к жизни священника, он поступил учиться в Высшую Духовную Семинарию, начал обучение во время Второй мировой войны в 1942 году. В октябре 1946 года стал иподиаконом, и уже через неделю стал диаконом. 1 ноября 1946 года был рукоположен кардиналом Адамом Сапехой. Затем отправился в Рим для продолжения богословского образования. В местечке Неговици, куда был направлен после учебы, работал с молодыми людьми и гласил восхитительные проповеди, которые затрагивали даже самые ожесточенные сердца. В 1964 году Папа Павел VI назначил Кароля Войтылу архиепископом Кракова, а в 1967 году возвел его в достоинство кардинала. Переломным моментом на жизненном пути Иоанна Павла II стал момент избрания его Папой. Это случилось 16 октября 1978 года. Он принял имена Иоанна и Павла в честь своих великих предшественников.

Podróżował po świecie i poznawał problemy ludzi w różnych zakątkach świata

ПОНТИФИКАТ

С самого начала своего понтификата Папа Иоанн Павел II проявил себя с лучшей стороны. Путешествовал по миру и узнавал проблемы людей в разных частях света, посетив за свою жизнь в общей сложности 129 стран. Святейший отец провел беатификационные церемонии, на которых провозгласил блаженными 1340 человек, и провел церемонию канонизации 483 человек. Стоит отметить, что это намного

odwiedzin w więzieniu. Oprawcą był turecki zamachowiec, który sprzeciwiał się potępianiu totalitaryzmu przez papieża. Operacja ratująca życie trwała kilka godzin. Nawet po odbyciu rekonwalescencji papież nigdy nie powrócił do pełni sił. W latach 90. zdiagnozowano chorobę Parkinsona, jednak papież ani przez chwilę nie rozważył rezygnacji ze swojego pontyfikatu. 2 kwietnia 2005 roku Jan Paweł II powrócił do domu Ojca. Pożegnali go wierni na całym świecie. Dla Polaków moment ten był szczególnie dotkliwy. 27 kwietnia 2014 roku Jan Paweł II został kanonizowany.

больше, чем число беатифицированных и канонизированных его предшественниками. 13 мая 1981 года в жизни Папы произошло драматическое событие, было совершено покушение на его жизнь. К счастью, Иоанн Павел II смог оправиться от полученных серьезных ран, в дальнейшем простил своего мучителя и несостоявшегося убийцу, посетив его в тюрьме. Мучителем был преступник-террорист турецкого гражданства, выступавший против осуждения Папой тоталитаризма. Операция по спасению жизни Иоанна Павла II длилась несколько часов. Даже

после выздоровления Папе не удалось полностью восстановить здоровье. В 1990-х ему поставили диагноз болезни Паркинсона, но он даже на мгновение не задумывался о том, чтобы отказаться от своего понтификата. 2 апреля 2005 года Иоанн Павел II вернулся в дом Отца. Верующие во всем мире попрощались с ним. Этот момент был особенно острым для поляков. 27 апреля 2014 года Иоанн Павел II был канонизирован.

ПОСЛАНИЯ СВЯТОГО ОЦА ИОАННА ПАВЛА II МОЛОДОМУ ПОКОЛЕНИЮ

Вехой понтификата Иоанна Павла II были волнующие послания молодым людям, которые пленили молодежь всего мира. Святой Отец посвятил много времени, вкладывая всю свою душу в такие слова, обращенные к молодежи, которые были бы ими услышаны и укрепили их веру. Деятельность Папы-поляка повлияла на решение ООН по установлению 1985 года Международным годом молодежи. Именно тогда Иоанн Павел II написал апостольское письмо о роли молодых лет в жизни человека и о том, как молодые годы влияют на формирование человеческой

жизни в дальнейшем. Здесь можно отметить, что самому Папе было всего 58 лет, когда он был избран на престол Церкви. Во время своего понтификата он уделял особое внимание молодежи и положил начало традиции празднования Всемирного Дня Молодежи.

JAN PAWEŁ II - ORĘDZIA DLA MŁODZIEŻY

Punktem orientacyjnym pontyfikatu Jana Pawła II były porywające orędzia dla młodzieży, które porywały młodych ludzi z całego świata. Ojciec Święty poświęcał im wiele serca i czasu, aby słowa kierowane do młodych ludzi trafiały do nich i wzmacniały wiarę. Działalność papieża Polaka wpłynęła na decyzję ONZ, która ustanowiła rok 1985 Międzynarodowym Rokiem Młodzieży. To

wtedy Jan Paweł II napisał list apostolski na temat funkcji młodości w życiu człowieka oraz tym, jaki ma ona wpływ na kształtowanie się późniejszego życia człowieka. W tym miejscu warto zaznaczyć, że sam Papież w momencie, kiedy został wybrany na papieża miał zaledwie 58 lat. W trakcie pontyfikatu szczególną uwagę poświęcał młodzieży i zapoczątkował tradycję corocznych Świątowych Dni młodzieży.

WPŁYW JANA PAWŁA II NA KOMUNIZM W POLSCE

Wiele osób uważa, że Jan Paweł II przyczynił się do upadku komunizmu w Polsce. Zdecydowane upomnienie się papieża o prawo Polski do wolności przyczyniło się do wolności pośród narodów Europy. Obrona Praw Narodu przyczyniła się do uczynienia Ojca Świętego najpoważniejszym ojcem odpowiedzialnym za odzyskanie niepodległości Polski. Eksperti dostrzegli, iż w czasie pierwszej pielgrzymki Ojca Świętego do Polski, która odbyła się w 1979 roku, rozpoczął się żmudny proces, którego efektem było powstanie „Solidarności”, czyli najpoważniejszego kroku do wyzwolenia narodu spod panowania komunizmu. 18 maja 2020 roku wierni na całym świecie obchodzili 100-lecie urodzin Karola Wojtyły – pierwszego i jedyne go jak dotąd papieża Polaka, czyli wielkiego rodaka zasłużonego w walce o Polskę. W swoich homiliach papież niejednokrotnie potępiał wykorzystywanie człowieka przez człowieka, a także apelował o równość i braterstwo na całym świecie.

ВЛИЯНИЕ ИОАННА ПАВЛА II НА КОММУНИЗМ В ПОЛЬШЕ

Многие считают, что Иоанн Павел II способствовал падению коммунизма в Польше. Действительно, поддержка Папой права Польши на свободу способствовала идеям свободы среди народов Европы. Защита прав нации способствовала тому, что Святой Отец стал главным отцом, ответственным за восстановление независимости Польши. Эксперты отмечают, что во время первого паломничества Святого Отца в Польшу, которое произошло в 1979 году, начался сложный процесс, приведший к созданию «Солидарности», то есть наиболее серьезного шага на пути к освобождению от коммунизма. 18 мая 2020 года верующие всего мира отметили 100-летие со дня рождения Кароля Войтылы – первого и единственного до сих пор Папы поляка, великого соотечественника, который внес свой вклад в борьбу за Польшу. В своих проповедях Папа неоднократно осуждал эксплуатацию человека человеком, а также призывал к равенству и братству во всем мире.

ROMAN WITOLD INGARDEN

Roman Witold Ingarden był filozofem, pisarzem oraz publicystą, który może pochwalić się swoim różnorodnym oraz niezwykle bogatym dorobkiem.

Witold
T. Ingarden
1937
NP
NT + (FBI?)

Roman Witold Ingarden był filozofem, pisarzem oraz publicystą, który może pochwalić się swoim różnorodnym oraz niezwykle bogatym dorobkiem. Niegdyś był uczniem samego Edmunda Husserla. Wielbił się w kwestiach aksjologicznych, estetycznych, a także ontologicznych. Na świecie ludzie postrzegają go, jako fenomenologa, który zajmował się głównie rozwijaniem kwestii odnoszących się do zagadnień estetycznych. Prawda jest jednak taka, że to spory o istnienie świata znajdowały się w samym centrum teoretycznych dociekań filozofa.

DZIECIŃSTWO

Ingarden urodził się dnia 5 lutego 1893 roku w Krakowie. Pochodził on z bogatej mieszczańskiej rodziny, dlatego w roku 1911 ukończył gimnazjum zlokalizowane we Lwowie. W tamtym okresie do jego zainteresowań należała przede wszystkim muzyka, literatura oraz oczywiście sport. Wszelkobecna krytyka literacka rozczarowała go jednak, a ciekawość świata znacznie zbliżyła do filozofa, który wedle jego przekonań był w stanie umożliwić mu opracowanie metodologii pracy z tekstem literackim, a także zaspokoić teoretyczne ciągoty. W związku z tym w 1911 roku z pomocą Kazimierza Twardowskiego, czyli twórcy Szkoły Lwowsko-Litewskiej, rozpoczął studia. Po roku postanowił wyjechać do Getyngi, gdzie to studiował matematykę u Davida Hilberta, psychologię u Georga Eliasa Müllera oraz filozofię u Edmunda Husserla.

OBRONA PRACY DOKTORSKIEJ

W trakcie swoich studiów Ingarden przeniósł się z Wiednia, później do Lwowa, a swoje przeprowadzki zakończył we Fryburgu Bryzgowijskim, gdzie to w roku 1918 obronił pracę doktorską. Jego dzieło zostało zatytułowane "Intuition und Intellekt bei Henri Bergson. Darstellung und Versuch einer Kritik". Nie możemy nie wspomnieć, że Ingarden w trakcie swoich studiów udzielał się w życiu intelektualnym, a także sporach filozoficznych, jakie było toczone dokoła fenomenologii.

POWRÓT DO POLSKI

Zaraz po obronie pracy doktorskiej Ingarden postanowił powrócić do Polski. Na ojczyźnej ziemi rozpoczął pracę jako nauczyciel matematyki, filozofii oraz języka niemieckiego. Mimo tego, że praca dydaktyka zajmowała mu wiele czasu, to nie zaprzestał on dążenia do swoich celów. W międzyczasie ukończył rozprawę habilitacyjną pod tytułem "O pytaniach esencjalnych". Została ona ogłoszona na Wydziale Humanistycznym Uniwer-

Роман Витольд Ингарден был философом, писателем и журналистом, которому принадлежит множество разнообразных и выдающихся достижений. В свое время он был учеником великого Эдмунда Гуссерля. Ингарден много занимался аксиологическими, эстетическими и онтологическими вопросами философии. Многие признают в нем выдающегося феноменолога, занимавшегося в основном разработкой эстетических проблем философии. Однако, следует также признать, что в центре теоретических исследований философа лежит дискуссия о существовании мира.

ДЕТСТВО

Ингарден родился 5 февраля 1893 года в Кракове. Он происходил из зажиточной буржуазной семьи, и поэтому в 1911 году смог окончить гимназию во Львове. В то время его интересами были, в первую очередь, музыка, литература и, конечно же, спорт. Однако вездесущая литературная критика разочаровала, а любознательность и интерес к миру значительно приблизили его к философии. Он начал считать, что философия поможет ему разработать методологию работы с литературными текстами и удовлетворить его теоретические потребности. Поэтому в 1911 году с помощью основателя Львовско-литовской школы Казимира Твардовского он начал учебу. Через год он уезжает в Геттинген, где изучает математику у Давида Гильберта, психологию у Георга Элиаса Мюллера и философию у Эдмунда Гуссерля.

ЗАЩИТА ДОКТОРСКОЙ ДИССЕРТАЦИИ

За время своих исследований Ингарден переезжал в Вену, затем во Львов, а закончил свои переезды во Фрейбурге, где в 1918 году защитил докторскую диссертацию. Его работа называлась „Интуиция и интеллект Анри Бергсона. Презентация и попытка критики". Нельзя не упомянуть, что во время учебы Ингарден был вовлечен в интеллектуальную жизнь общества, а также в философские споры, которые велись вокруг феноменологии.

ВОЗВРАЩЕНИЕ В ПОЛЬШУ

Вскоре после защиты докторской диссертации Ингарден решил вернуться в Польшу. На родной земле он начал работать учителем математики, философии и немецкого языка. Несмотря на то, что педагогическая работа занимала у него много времени, он продолжал стремиться

sytetu Jana Kazimierza we Lwowie w roku 1924. Z kolei w 1928 roku wydał on książkę w języku niemieckim, która została przetłumaczona na polski, z tytułem "O dziele literackim: badania z pogranicza ontologii, teorii języka i filozofii literatury". Ingarden mógł pochwalić się bardzo bogatym dorobkiem, jednak profesorem został dopiero w 1933 roku, po czym zrezygnował z zawodu nauczyciela gimnazjalnego.

KOLEJNE KSIĄŻKI

"O poznawaniu dzieła literackiego" to książka, jaka została wydana przez Ingardena w 1937 roku. Za sprawą rozwijania swoich zainteresowań odnośnie do badania literatury, zyskał on wiele uznania wśród literaturoznawców. W swoim dziele opisał również tak zwaną teorię struktury przeżycia estetycznego. W tamtym okresie najbardziej interesował go spór między idealizmem a realizmem, a także krytyka fenomenologii. Od samego początku swojej kariery podkreślał on to, jak istotna jest realność, która jest zupełnie niezależna od świadomości. Koncepcje Ingardena możemy przybliżyć sobie, korzystając z dwóch części "Sporu o istnieniu świata". Książka ta została wydana w dwóch tomach: "Ontologia egzystencjalna" oraz "Ontologia formalna". Swojemu dziełu poświęcił wiele lat wojny, w której trakcie przebywał we Lwowie. Na początku pracował tam w Katedrze Germanistyki Uniwersytetu Lwowskiego, lecz później został nauczycielem matematyki w szkole zawodowej przeznaczonej dla Polaków.

k swojej цели. В то время он завершил свою кандидатскую диссертацию под названием „Об основных вопросах”. Об этом в 1924 году было объявлено на гуманитарном факультете Университета Яна Казимира во Львове. В свою очередь, в 1928 году он издал книгу на немецком языке, которая была переведена на польский язык под названием „О литературном произведении: исследования на стыке онтологии, теории языка и философии литературы”. Ингарден мог похвастаться очень богатыми достижениями, но профессором он не был до 1933 года, после чего оставил профессию учителя гимназии.

ПОСЛЕДУЮЩИЕ КНИГИ

„Знакомство с литературным произведением” – книга, изданная Ингарденом в 1937 году. Благодаря развитию его интереса к изучению литературы, он получил большое признание среди литературоведов. В своей работе он также описал так называемую теорию структуры эстетического опыта. В то время его больше всего интересовал спор между идеализмом и реализмом, а также критика феноменологии. С самого начала своей карьеры он подчеркивал важность реальности, полностью независимой от сознания. Мы можем приблизиться к концепциям Ингардена, используя две части „Спора о существовании мира”. Книга была издана в двух томах: экзистенциальная онтология и формальная онтология. Работе он посвятил военные годы, во время которых оставался во Львове.

PO WOJNIE

Wraz z zakończeniem wojny Ingarden rozpoczął swoją pracę na Uniwersytecie Jagiellońskim. W roku 1946 uzyskał on prestiżowy tytuł profesora zwyczajnego, a także został mianowany kierownikiem II Katedry Filozofii UJ. Co więcej, w międzyczasie prowadził on bardzo ożywioną działalność akademicką, badawczą oraz dydaktyczną, oraz uczestniczył w sporej ilości konferencji. W roku 1950 władze komunistyczne postanowiły odsunąć Ingardena od pracy na uniwersytecie. 7 lat później ponownie został kierownikiem Katedry Filozofii, żeby w roku 1963 przejść na emeryturę. Do nagłej śmierci filozofa, pisarza i publicysty doszło w 1970 roku. Swoją sławę zawdzięcza rozważaniom z dziedziny estetyki, które należą zarówno do polskiej klasyki, jak i światowej.

Сначала он работал на кафедре германистики Львовского университета, но позже стал учителем математики в ПТУ для поляков.

ПОСЛЕ ВОЙНЫ

С окончанием войны Ингарден начал работать в Ягеллонском университете. В 1946 году он получил престижное звание профессора, а также был назначен главой 2-го факультета философии Ягеллонского университета. В то время он вёл очень активную академическую, исследовательскую и преподавательскую деятельность и участвовал в большом количестве конференций. В 1950 году коммунистические власти решили отстранить Ингардена от работы в университете. Семь лет спустя он снова стал главой философского факультета, но в 1963 году ушел на пенсию. Философ, писатель и журналист внезапно скончался в 1970 году. Ингарден широко известен своими идеями в области эстетики, которые являются одновременно и польской классикой, и мировой классикой.

LEOPOLD TYRMAND

Każdy Polak powinien dowiedzieć się czegoś więcej na temat tego pisarza oraz publicysty. Kim tak naprawdę był Tyrmand?

Pewnego razu Leopold Tyrmand rzekł, że przybył do Ameryki, aby ochronić ją przed nią samą. Mimo tego, że te słowa są dość trudne do zrozumienia, to po zagłębieniu się w historię tego kraju, trudno się z nimi nie zgodzić. Każdy Polak powinien dowiedzieć się czegoś więcej na temat tego pisarza oraz publicysty. Kim tak naprawdę był Tyrmand?

PIERWSZE LATA ŻYCIA LEOPOLDA

W zasymilowanej warszawskiej rodzinie żydowskiej 16 maja 1920 roku Leopold Tyrmand przyszedł na świat. W roku 1938 ukończył on gimnazjum im. Jana Kreczmara oraz rozpoczął studia na Academie des Beaux-Arts w Paryżu. To właśnie tam poznał muzykę, jaką jest jazz, w której później po prostu się zakochał. Niestety studia Tyrmanda nie trwały zbyt długo. Jak sam pisze w swojej książce, pierwszy rok przegłodził na frytkach oraz fasoli, a swoje pieniądze zarabiał na przemyśle. Będąc na wakacjach w Warszawie, zastała go II Wojna Światowa, z której powodu uciekł do Wilna. Jego losu nie podzielili jednak rodzice, którzy zostali wywiezieni do obozu koncentracyjnego KL Lublin. Ojciec zginął właśnie tam, a rodzicielka Leopolda, która przeżyła wojnę, wyjechała po niej do Izraela.

PRACA W GAZECIE

Będąc w Wilnie, Tyrmand przez rok pracował w gazecie o nazwie „Prawda Komsomolska”, a później został redaktorem naczelnym czasopisma „Prawda Pionierska”. Z racji tego, że była to propagandowa prasa, jego praca nie trwała zbyt długo. W 1941 roku został zdemaskowany oraz skazany na 8 lat więzienia, którego cudem uniknął. Po wyrobieniu fałszywych dokumentów przez kilka lat pracował fizycznie na niemieckiej ziemi. W 1944 roku bezskutecznie próbował dotrzeć do Szwecji, po czym do końca wojny został osadzony niedaleko Oslo w obozie Grini. Kolejne miesiące spędził w Danii, jak i Szwecji, gdzie to pracował dla polskich agencji prasowych oraz Międzynarodowego Czerwonego Krzyża. W 1946 roku powrócił do Warszawy, aby rozpocząć

Однажды Леопольд Тырманд сказал, что приехал в Америку, чтобы защитить ее от себя самой. Несмотря на то, что эти слова довольно сложно понять, углубившись в историю этой страны, с ними сложно не согласиться. Каждый поляк должен больше узнать об этом писателе и журналисте. Кем же на самом деле был Тырманд?

ПЕРВЫЕ ГОДЫ ЖИЗНИ ЛЕОПОЛЬДА

Родился Леопольд Тырманд в ассимилированной еврейской семье в Варшаве 16 мая 1920 года. В 1938 году он окончил гимназию им. Яна Кречмара и начал учебу в Академии изящных искусств в Париже. Именно там Леопольд познакомился с джазом, в который впоследствии попросту влюбился. К сожалению учеба Тырманды длилась недолго.

Как он сам пишет в своей книге, первый год он питался только картофелем и фасолью, а деньги зарабатывал на контрабанде. Вторая мировая война застала его во время каникул в Варшаве, и он сбежал в Вильнюс. Его судьбу, однако, не разделили родители, отправленные в лагерь смерти Майданек. Отец там и умер, а мать Леопольда, пережившая войну, уехала впоследствии в Израиль.

РАБОТА В ГАЗЕТЕ

Находясь в Вильно, Тырманд год проработал в газете „Комсомольская Правда”, а затем стал главным редактором журнала „Пионерская Правда”. Поскольку данная пресса считалась пропагандистской, его работа длилась не слишком долго. В 1941 году он был раскрыт и приговорен к 8 годам заключения, но чудом его избежал. Получив фальшивые документы, Леопольд несколько лет работал физически на немецкой земле. В 1944 году он безуспешно пытался добраться до Швеции, а затем до конца войны находился в заключении недалеко от Осло в лагере Грини.

Следующие месяцы Тырманд провел в Дании и Швеции, где работал на польские

pracę, jako dziennikarz w takich redakcjach, jak „Ruch Muzyczny”, „Ekspres Wieczorny”, „Rzeczpospolita”, czy „Przekrój”. Później przeniósł się do „Tygodnika Powszechnego”, gdzie pracował do roku 1953.

PIERWSZE KSIĄŻKI

W międzyczasie Tyrmand rozpoczął pisanie swojego dzieła, jakim jest Dziennik 1954. Mimo tego, że powieść nie została dokończona, gdyż kończy się słowami „Niemniej jednak”, jest to świetna książka, która ukazuje powojenną Warszawę. W 1955 roku Leopold otrzymał zamówienie na swoje najpopularniejsze dzieło, czyli „Zły”. Cieszyło się ono wieloma pozytywnymi opiniami, które znacząco wpłynęły na jego sławę. W 1955 roku Tyrmand ożenił się z Małgorzatą Rubel-Żurowską, jednak to małżeństwo nie przetrwało długo i w roku 1957 ponownie wziął ślub z Barbarą Hoff. Okres ten był ciężki, gdyż cały czas panowała wszechobecna cenzura PRL. Za jej sprawą niemożliwe było wydanie kilku książek, a ostatnią wydaną powieścią na Polskiej ziemi jest „Filip” z roku 1961.

MIŁOŚĆ DO JAZZU ORAZ MODY

Pierwszy raz z Jazzem Tyrmand miał styczność na studiach w Paryżu. W latach pięćdziesiątych organizował on w Warszawie wiele koncertów oraz

информационные агентства и Международный Красный Крест. В 1946 году он вернулся в Варшаву, чтобы начать работать журналистом в таких редакциях, как “Рух музычны”, “Вечерний Экспресс”, “Речь Посполита” и “Пшекруй”. Позже он перешел в “Тыгодник Повшехны” (Универсальный ежедневник), где проработал до 1953 года.

ПЕРВЫЕ КНИГИ

В это время Tyrmand начал писать свое произведение “Дневник 1954”. И хотя роман, не был закончен, поскольку заканчивается словами “Тем не менее”, он является отличной книгой, показывающей послевоенную Варшаву. В 1955 году Леопольд получил заказ на свою самую популярную книгу “Злой”. Она получила множество положительных отзывов, существенно повлиявших на известность автора. В 1955 году Tyrmand женился на Малгожате Рубель-Журовской, однако этот брак продлился недолго, и в 1957 году он женился на Барбаре Хофф. Этот период был трудным, поскольку повсюду царила цензура Польской Народной Республики. Из-за нее издание нескольких книг стало невозможным, а последним романом, опубликованным на польской земле, стал “Филип” 1961 года.

festiwali, celem spopularyzowania tego gatunku muzyki w Polsce. Jest on również autorem eseju pod tytułem U brzegów jazzu. Warto również wspomnieć, że Leopold był wielkim fanem nietypowych jak na tamten okres bardzo szerokich marynarek, wąskich spodni, a także kolorowych krawatów oraz skarpetek. Bardzo często słyszymy, że Tyrmand był jednym z symbolów polskiej subkultury bikiniarzy, którzy starali się nawiązywać do amerykańskich beatników. Prawda jest jednak taka, że on sam za jednego z bikiniarzy się nie uważał. Jak twierdził, jego strój był swoistego rodzaju manifestem, mającym na celu pokazanie braku zgody na niezwykle ponurą komunistyczną rzeczywistość, w której pełno było wielu absurdów.

PRZEPROWADZKA ZA OCEAN

Przez wiele lat Tyrmand chciał wyjechać za granicę, jednak udało mu się to dopiero 15 marca 1965 roku. Osiadł w Stanach, pracował dla takich pism, jak „The New Yorker” oraz wydał Zapiski dyletanta w 1970 roku, które przyniosły mu sławę w USA. W międzyczasie wykladał on również na Uniwersytecie Columbia, a także Stanowym Uniwersytecie Nowego Jorku. Pisarz mógł pochwalić się bardzo dużym doświadczeniem oraz znajomością totalitarnego państwa, dlatego starał się ochronić Amerykę przed niezwykle zgubną fascynacją tym ustrojem. W 1971 roku Leopold po raz trzeci wziął ślub, aby 10 lat później wraz z Mary Ellen Fox cieszyć się bliźniakami. Niestety jego szczęście nie trwało długo, gdyż zmarł w roku 1985 roku, mając tylko 65 lat.

ЛЮБОВЬ К ДЖАЗУ И МОДЕ

Тырманд впервые столкнулся с джазом во время учебы в Париже. В 1950-х годах он организовал множество концертов и фестивалей в Варшаве, чтобы популяризировать этот жанр музыки в Польше. Он также является автором эссе под названием “У берегов джаза”. Также стоит отметить, что Леопольд был большим поклонником необычных для того времени очень широких пиджаков, узких брюк, а также ярких галстуков и носков. Нередко можно услышать, что Tyrmand был одним из символов польской субкультуры “стиляг”, которые

старались подражать американским битникам. Однако правда в том, что сам он не считал себя стилигой. По словам Tyrманды, его наряд был своеобразным манифестом, демонстрирующим несогласие с крайне мрачной коммунистической, полной абсурда реальностью.

ПЕРЕЕЗД ЗА ОКЕАН

Тырманд на протяжении долгих лет хотел уехать за границу, однако удалось ему это только 15 марта 1965 года. После переезда в Штаты Леопольд Tyrманд работал в таких журналах, как The New Yorker, а в 1970 году опубликовал “Записки дилетанта”, принесшие ему известность в США. Кроме того, он также преподавал в Колумбийском и Нью-Йоркском университете. Писатель мог похвастаться обширными знаниями о тоталитарном государстве, поэтому он старался защитить Америку от губительного увлечения такой системой. В 1971 году Леопольд женился в третий раз, и 10 лет спустя у них с Мэри Эллен Фокс родились близнецы. К сожалению, его счастье длилось недолго: он умер в 1985 году, дожив только до 65 лет.

A black and white photograph of an elderly man, Józef Maria Bocheński, wearing a white clerical garment. He is looking directly at the camera with a slight smile. His hands are clasped in front of him. The background is dark and out of focus.

JÓZEF MARIA BOCHEŃSKI

Ojciec Józef Maria Bocheński (1902–1995) – wybitny naukowiec, wśród polskich uczonych zajmuje miejsce wyjątkowe, ze względu na fakt, iż reprezentuje najważniejszą polską szkołę filozoficzną – lwowsko-warszawską, a ponad to zasłużył się jako lider antykomunizmu teoretycznego.

OKRES MŁODOŚCI

Józef Franciszek Emanuel Bocheński, urodzony 30 sierpnia 1902 roku w Czusowie w województwie małopolskim, pochodzi z rodziny ziemiańskiej herbu Rawicz. W latach młodzieńczych odznaczał się wyjątkowym zapalem do walki, mając zaledwie 18 lat, ochotniczo wziął udział w wojnie polsko-bolszewickiej, w 1920 roku walczył w 8 pułku ułanów.

W tym samym roku, przystąpił do studiowania prawa na Uniwersytecie Jana Kazimierza we Lwowie, jednak po dwóch latach zdecydował się na zmianę kierunku na ekonomię oraz ekonomię polityczną w Poznaniu. Przed wstąpieniem do seminarium wziął czynny udział w zbrojnym zamachu stanu w roku 1926, zwanym przewrotem majowym. Opowiedział się po stronie legalnego rządu, doprowadzając do zwycięstwa oddziałów dowodzonych przez Józefa Piłsudskiego.

SEMINARIUM

Decyzję o wstąpieniu do seminarium duchownego w Poznaniu podjął za namową o. Jacka Woronieckiego, w roku następnym wstąpił natomiast do nowicjatu Zakonu Kaznodziejskiego św. Dominika. Studia teologiczne ukończył z tytułem doktora, tytuł jego rozprawy "Poznanie istnienia Boga drogą przyczynowości w odniesieniu do wiary katolickiej", w latach późniejszych uczył logiki w Rzymie.

Największy konflikt XX wieku, II wojna światowa, zmusiła Józefa Marię Bocheńskiego do przyjęcia funkcji kapelana Wojska Polskiego w 80 pułku piechoty. Dzięki swojemu zaangażowaniu wspomagał swoich kompanów w trakcie kampanii wrześniowej w bitwie pod Kockiem, jak również w 2 Korpusie we Włoszech w bitwie pod Monte Cassino.

Po burzliwym okresie wojennym, jako profesor filozofii współczesnej objął posadę rektora na Uniwersytecie we Fryburgu. Ponadto pełnił funkcję kierownika Instytutu Europy Wschodniej oraz redaktora czasopisma "Studies in Soviet Thought". Jednym z podstawowych obszarów badań prowadzonych przez Józefa Marię Bocheńskiego, były zagadnienia współczesnej logiki formalnej, do której jednak środowiska katolickie odnosiły się

Отец Юзеф Мария Бохеньский (1902–1995) – выдающийся ученый, занимает среди польских ученых исключительное место так как представляет важнейшую польскую философскую львовско-варшавскую школу, кроме того он является одним из теоретических лидеров антикоммунизма.

ПЕРИОД МОЛОДОСТИ

Юзеф Франциск Эмануил Бохеньский, родился 30 августа 1902 года в Чушове Малопольского воеводства, происходил из шляхетской семьи герба Равич. В юношеские годы отличался исключительным запалом к борьбе, в качестве добровольца принял участие в польско-большевистской войне в возрасте 18 лет, в 1920 году воевал в 8-ом Уланском полку. В том же году начал изучать право в университете Яна Казимира во Львове, однако после двух лет решил сменить специализацию на экономику и политэкономия в Poznani. Перед поступлением в семинарию Юзеф принял активное участие в вооруженном перевороте в 1926 году, называемым майским. Тогда он стал на сторону легального правительства и вел к победе отделения, руководимые Юзефом Пилсудским.

СЕМИНАРИЯ

По совету отца Яцека Воронецкого принял решение о поступлении в духовную семинарию в Poznani, в следующем году вступил в Доминиканский Орден. Теологическое образование получил на основании слушания "Познание существования Бога путем причинности по отношению к католической вере", добился степени доктора, позднее преподавал логику в Риме.

Наибольший конфликт XX века, II мировая война, вынудила Юзефа Марию Бохеньского принять функции капеллана Войска Польского в 80-ом полку пехоты. Благодаря своему участию помогал товарищам в процессе сентябрьской кампании в битве под Коцком, в Италии в составе II Корпуса в битве под Монте Кассино.

После бурного военного периода Бохеньский стал профессором современной философии во Фрибурском университете. Был также руководителем Института Восточной Европы, также редактором журнала "Studies in Soviet Thought". Одним из основных пространств исследований, осуществляемых Юзефом Марией Бохеньским, была современная формальная логика, к которой в католической

niechętnie. W związku z tym podjął się badaniom historii logiki, której poświęcił m.in. pracę habilitacyjną "Z historii logiki zdań modalnych" (1938). Poglądy Józefa Bocheńskiego ulegały znacznym przekształceniom przez cały okres jego życia, przechodząc od kantyzmu po tomizm, filozofię europejską oraz personalny system analitycznej filozofii chrześcijańskiej. Dokonał on przełomowego podziału historii logiki na trzy okresy, ukazując tym samym rozwój i dążenie do perfekcji tej specjalistycznej dziedziny nauki.

Józef Maria Bocheński znany był ze swoich nieograniczonych zasobów energii, co zdecydowanie wyróżniało go na tle innych

Józef Maria Bocheński był zdecydowanym krytykiem światopoglądu polityczno-społeczno-gospodarczego zwanego marksizmem, odróżniając tym samym poglądy Marksa jako socjologa od marksizmu-leninizmu, który sam określał jako "syntezę wszystkich nowożytnych zabobonów". Jako oponent komunizmu dokonał szczegółowej analizy tego systemu, podkreślając jego największe wady. Józef Maria Bocheński znany był ze swoich nieograniczonych zasobów energii, co zdecydowanie wyróżniało go na tle innych. Odznaczał się niekonwencjonalnymi formami zachowania, co potwierdza się w uzyskaniu licencji pilota w wieku 70 lat.

Na tle historii wyróżnił się ponadprzeciętną listą publikacji w liczbie około 1000 pozycji. Do Jego najważniejszych dzieł zaliczają się: „Między logiką a wiarą”, „Sto zabobonów”, „Religia w Trylogii”, „Szkice o nacjonalizmie i katolicyzmie polskim”. Całe życie bronił prawd wiary, praw logiki oraz wspierał Polaków walczących o wolność.

среде относились с подозрением. В этой ситуации Бохеньский был вынужден заняться исследованиями в области истории логики, которой посвятил докторскую диссертацию "Из истории логики модальных мнений" (1938). Юзеф Бохеньский многократно менял свои философские взгляды в течение жизни, переходя от кантианства к томизму, который соединял с аналитической философией, подвергая ревизии свои взгляды на развитие европейской философии и создавая свою собственную систему христианской аналитической философии. Бохеньский делил историю логики на три кратких периода быстрого развития, разделяемые долгими временами практически полного упадка, обнаруживая тем самым развитие и стремление к совершенству этой специализированной области науки. Юзеф Мария Бохеньский был решительным критиком политико-социально-хозяйственного миропонимания, называемого марксизмом, отличая взгляды Маркса как социолога от марксизма-ленинизма, который сам определял как "синтез всех современных суеверий". Как оппонент коммунизма сделал подробный анализ этой системы, подчеркивая ее серьезные изъяны.

Бохеньский был известен своим неиссякаемым запасом энергии, что решительно выделяло его на фоне остальных. Отличался неординарной формой поведения, что подтверждает получение им лицензии пилота в возрасте 70 лет.

Исторически отмечен большим списком публикаций, числом около 1000. К его важнейшим работам можно причислить: „Между логикой и верой”, „Сто суеверий”, „Религия в Трилогии”, „Зарисовки о национализме и польском католицизме”. Всю жизнь защищал право веры, право логики, а также поддерживал поляков, борющихся за свободу.

Bakijscy Polacy |
Бакинские поляки

LOSZY POLAKA JANA RUSIECKIEGO

Historia mojej rodziny

История моей семьи

Tak jak wzór dywanu jest utkany z tysięcy małych kolorowych węzłów, tak historia Narodu składa się z wielu losów poszczególnych osób. Im bardziej znękani cierpieniem są ludzie, tym więcej życia zostało zmielonego na żarnach życia: przesiedleń i wędrówek, wojen i represji – i tym więcej mocy potrzebowali ocaleni, aby po prostu żyć!

Los jednej rodziny jest również częścią historii. Moje polskie korzenie, moje pochodzenie zawsze mnie interesowały. Coś opowiedziała mi moja mama – Matylda Janowna Rusiecka, coś odtworzyłam na podstawie pozostałych skąpych dokumentów. Swoje korzenie trzeba znać. Trzeba pamiętać.

Los jednej rodziny jest również częścią historii. Moje polskie korzenie, moje pochodzenie zawsze mnie interesowały

Ojcem mojej matki był Polak Jan Donatowicz Rusiecki, urodzony w 1891 roku we wsi Kowalewszczina, rejon drysieński Białorusi. We wczesnych latach ZSRR pod silną presją sowietyzacji otwarte deklarowanie swojej narodowości było niemożliwe. Dlatego zamiast Polaka Jana w dokumentach został wpisany Białorusin Iwan Rusiecki, ale będę w opowiadaniu nazywała dziadka jego prawdziwym polskim imieniem.

Jan Rusiecki był pracującym chłopem, posiadał solidne gospodarstwo jednoosobowe, choć nie aż tak dostatnie. Kiedy nadszedł czas, Jan ożenił się z równie pracowitą dziewczyną Ante (według dokumentów – Anna Wikientjewna, moja babcia). Jedną po drugiej urodziły się trzy mądre córki – Olga (ur. 1924), Zinaida (ur. 1930) i młodsza Matilda (ur. 1932), czyli Motję, moja mama. Według relacji starszych członków rodziny potajemnie utrzymywano język polski, polskie tradycje i wiarę katolicką.

Duża rodzina ma większe potrzeby: zbudowali dom, rozbudowali gospodarstwo. Najwyraźniej Jan znał się na rolnictwie, ponieważ kupił młóckarnię. Tylko jedną młóckarnię – urządzenie do ciągnięcia konno do młócenia ziarna dla siebie i na zamówienie dla sąsiadów. Jednak czasami los jest okrutny, a zwykłe narzędzie rolnicze stało się pretekstem do oskarżenia o poglądy burżuazyjne i działalność antyradziecką z artykułów 72 i 76 Kodeksu Karnego BSRR. To teraz, z obecnej perspektywy widać, że w kraju rozpoczęły się już

Подобно тому, как узор ковра соткан из тысяч маленьких цветных узелков, так и история народа складывается из множества судеб отдельных людей. Чем многострадальнее народ, тем больше жизней перемалывалось в жерновах испытаний: переселений и скитаний, войн и репрессий, – и тем больше сил требовалось оставшимся в живых, чтобы просто жить!

Судьба одной семьи – это тоже часть истории. Мои польские корни, моё происхождение всегда интересовали меня. Что-то рассказала мне моя мама, Русецкая Матильда Яновна, что-то я восстановила по скудным оставшимся документам. О своих корнях надо знать. Чтобы помнили.

Отцом моей матери был поляк Русецкий Ян Донатович, 1891 года, родом из крестьян из деревни Ковалевщина Дриссенского района Беларуси. В ранние годы СССР под сильным давлением в направлении советизации открыто заявлять о своей национальности было невозможно. Поэтому вместо поляка Яна в документах записан белорус Иван Русецкий, но я буду в рассказе называть деда его истинным польским именем.

Ян Русецкий был работающим крестьянином, имел крепкое единоличное хозяйство, хотя и не столь зажиточное. Когда пришло время, Ян женился на такой же трудолюбивой девушке Анте (по документам – Анна Викентьевна, моя бабушка). Одна за другой родились три умницы дочери – Ольга (1924 г.р.), Зинаида (1930 г.р.) и младшенькая Матильда (1932 г.р), она же Мотя, моя мама. По рассказам старших, в семье тайно поддерживались польский язык, польские традиции и католическая вера.

У большой семьи и потребностей больше: построили дом, расширили хозяйство. Видимо, Ян знал толк в крестьянском деле, потому что прикупил молотилку. Всего лишь одну молотилку – приспособление на конной тяге для обработки зерна и себе, и на заказ соседям. Но подчас судьба жестока, и обычный сельхозинструмент стал поводом для обвинения в буржуазных взглядах и антисоветской деятельности по статьям 72 и 76 УК БССР. Это сейчас издали видно, что в стране уже начались страшные репрессии СССР против своего же народа. А тогда, весной 1933 года, не понимая – за что? – бабушка, а тогда молодая ещё женщина, только и могла бежать в ночь, падая и вставая, вслед удаляющейся чёрной машине, увозящей в неизвестность её любимого

straszne represje ZSRR wobec własnego narodu. Ale wtedy, wiosną 1933 roku, nie rozumiejąc – za co? – babcia, a wtedy młoda jeszcze kobieta, mogła tylko biec w nocy, upadając i wstając, w ślad za oddalającym się czarnym samochodem, zabierającym w nieznaną jej ukochanego męża, ojca trzech małych córek, jej nadzieję i wsparcie. Kara Jana Rusieckiego była stosunkowo łagodna – 3 lata zsyłki z odbywaniem kary w Kazachstanie. Niestety nie mam możliwości odtworzenia szczegółów tamtych czasów. Teraz już na pewno nie wiadomo, ani jak babcia z dziećmi na utrzymaniu przeżyła u krewnych po konfiskacie całego gospodarstwa (w tym młockarni), ani jak dziadek ocalał na zesłaniu na kazachskich stepach. Mimo to przeżył i w 1936 roku powrócił do swojej Anty i córek. Co prawda, musieli zamieszkać w innej wiosce. Jan zmienił zajęcie i został kowalem. Prawdopodobnie wpłynęły na to tradycje przodków ze wsi Kowalewszczina. Była to jednak tylko część prób, które przypadły zwykłej polskiej rodzinie Rusieckich.

W 1937 roku rozpoczął się Wielki Terror NKWD, w szczególności „operacja polska”, która była tylko częścią kampanii represji stalinowskich, gdy eksterminowano Rosjan, Ukraińców, Białorusinów, Żydów i ludzi innych narodowości.

Polacy mieszkający w Związku Radzieckim mają szczególną historię. Przeciwno nim na rozkaz szefa NKWD Nikołaja Jeżowa przeprowadzono operację specjalną. Spośród 140 tysięcy represjonowanych Polaków rozstrzelano, według szacunków historyków rosyjskiej organizacji praw człowieka „Memoriał”, co najmniej 111 tysięcy osób. Na każde 100 aresztowanych zginęło 80. Inni zginęli w transporcie podczas deportacji do Kazachstanu i Syberii lub umierali w gułagu. Większość rozstrzelanych to mężczyźni powyżej 16 roku życia to zwykli ludzie – robotnicy, chłopcy. Ich rodzinom nie wydano wyroków, nie podano miejsca pochówku.

26 lipca 1937 mój dziadek został ponownie aresztowany, ponownie z wyroku „trójki” i ponownie za rzekomą agitację antyradziecką. Tym razem otrzymał 10 lat obozów pracy karnej w Peczorlagrze, jednym z łagrów GUŁAGu, tej maszynie do niszczenia ludzkiego życia.

Więc po raz drugi babcia została bez męża i żywiciela rodziny. A ją i jej córki zaczęto nazywać

мужа, отца трёх малолетних дочерей, её надежду и опору.

Наказание Яну Русецкому дали относительно мягкое – 3 года высылки с отбыванием в Казахстане. К сожалению, у меня нет возможности восстановить подробностей того времени. Сейчас уже доподлинно не узнать, ни как бабушка с детьми на руках выживала у родственников после конфискации всего хозяйства (и молотилки в том числе). Ни как дедушка уцелел на поселении в Казахстанских степях. Но, тем не менее, он выдержал и в 1936 году вернулся к своей Анте и дочкам. Правда, жить пришлось уже в другой деревне. И работу новую пришлось освоить, Ян стал кузнецом. Наверное, сказались традиции предков из деревни Ковалевщина.

Но это была только часть испытаний, выпавших на долю обычной польской семьи Русецких.

В 1937 году начался Большой террор НКВД, в частности, „польская операция”, которая была только частью кампании сталинских репрессий, когда уничтожали россиян, украинцев, белорусов, евреев и людей других национальностей.

У поляков, живших в Советском Союзе, особая история. Против них по приказу главы НКВД Николая Ежова была проведена спецоперация. Из 140 тысяч репрессированных поляков расстреляли, по подсчетам историков российской правозащитной организации „Мемориал”, не менее 111 тысяч человек. То есть, из каждых 100 арестованных были убиты

rodziną wroga ludu. Ze strachu o przyszłość dzieci trzeba było zakazać w domu mówienia po polsku, wyznawania katolicyzmu, przestrzegania polskich tradycji. Myśleli tylko o jednej rzeczy – niech on tylko tam wytrzyma, a my niech tylko doczekamy! I nagle nowy problem – wojna! Okrutna i bezlitosna. Trzeba ją przetrwać na okupowanej przez faszystów wsi białoruskiej, którą Niemcy zajęli już w czerwcu 1941. Ile bólu, cierpienia, strat przyniosły lata wojny! Wszyscy wiedzą, że Białoruś była najbardziej dotkniętą republiką.

Okres represji, ku wielkiemu nieszczęściu, odciął moje polskie korzenie, pozbawił narodowych tradycji, które koniecznie trzeba znać, by czuć się częścią narodu polskiego

Zakosztowała biedy również rodzina mojej mamy. Nie można dokładnie stwierdzić, komu było trudniej – kobietom pod okupacją faszystowską czy mężczyznom w radzieckich obozach koncentracyjnych. Dziadek nie wytrzymał... Dopiero w 1959 roku, po wielokrotnych zapytaniach, babcia otrzymała gorzką wiadomość, że jej mąż zmarł w 1943 roku w miejscu uwięzienia z powodu zapalenia płuc. Przyszło zaświadczenie o rehabilitacji z powodu braku znamion przestępstwa. A ponadto szydercze zawiadomienie o odszkodowaniu materialnym w wysokości dwóch wynagrodzeń miesięcznych. Oto jak marna była cena jednego ludzkiego życia, a ich w potwornym systemie starto na proch setki tysięcy!

Mnie osobiście krwawy sowiecki reżim odebrał mojego polskiego dziadka Jana Donatowicza Rusieckiego, którego nigdy nie widziałam nawet na zdjęciu i pogrążył moją rodzinę w niezwykłym cierpieniu. Okres represji, ku wielkiemu nieszczęściu, odciął moje polskie korzenie, pozbawił narodowych tradycji, które koniecznie trzeba znać, by czuć się częścią narodu polskiego.

80. Другие погибали в транспорте во время депортаций в Казахстан и Сибирь или умирали в ГУЛАГе. Большинство расстрелянных были мужчинами старше 16 лет, простые люди – рабочие, крестьяне. Их семьям не оглашали приговоры, не сообщали, где они похоронены. 26 июля 1937 года мой дед был вновь арестован, опять по приговору „тройки“, и опять за якобы антисоветскую агитацию. В этот раз он получил 10 лет исправительно-трудовых лагерей с отбыванием в Печорлаге, одном из лагерей ГУЛАГа, этой мясорубке человеческих жизней. Так во второй раз бабушка осталась без мужа и кормильца. А её и дочек стали называть семьёй врага народа. От страха за будущее детей пришлось запретить дома говорить по-польски, исповедовать католичество, соблюдать польские традиции. Все мысли были об одном – только бы он там продержался, только бы нам тут дождаться!

И вдруг новая беда – война! Жестокая и беспощадная. Пережить её пришлось в оккупированной фашистами белорусской деревне, которую немцы заняли уже в июне 1941-го. Сколько боли, страданий, потерь принесли военные годы! Все знают, что Беларусь была наиболее пострадавшей республикой. Хлебнула горя и семья моей мамы. Нельзя доподлинно сказать, кому было тяжелее – женщинам под фашистской оккупацией или мужчинам в советских концлагерях. Дедушка не выдержал...

Только в 1959 году после неоднократных обращений бабушка получила горькое известие о том, что её супруг скончался в 1943 году в местах заключения от воспаления лёгких. Пришли справки о реабилитации за отсутствием состава преступления. А кроме этого, издевательское уведомление о материальной компенсации в размере двух месячных окладов. Вот как ничтожна была цена одной человеческой жизни, а их в чудовищной системе перемолото сотнями тысяч!

Лично у меня кровавый советский режим отнял моего польского дедушку Русецкого Яна Донатовича, которого я никогда не видела даже на фото, и вверг мою семью в необычайные страдания. Период репрессий, к огромному горю, обрубил мои польские корни, лишил национальных традиций, о которых обязательно надо знать, чтобы чувствовать себя частью польского народа.

**MAGOMET
MAGOMAJEW**

BAKIJCZYK W POLSCE: STARSZY SIERŻANT MAGOMET MAGOMAJEW, ARTYSTA I ŻOŁNIERZ

Nie ulega wątpliwości, że Muslim Magomajew to jeden z najślawniejszych w świecie synów Azerbejdżanu. Uwielbiany przez miłośników muzyki klasycznej i operowej śpiewak oraz kompozytor jest postacią znaną również Polakom. Odwiedził Polskę kilkakrotnie. Brał udział w Międzynarodowym Festiwalu Piosenki Estradowej w Sopocie: w 1969r. został laureatem jego dziewiątej edycji; w 1970r. uczestniczył w imprezie w charakterze gościa. W trakcie pobytu w Polsce za każdym razem zajmował się również poszukiwaniem miejsca pochówku ojca, starszego sierżanta Armii Czerwonej Magometa Magomajewa. W 1972r., dzięki pomocy przyjaciół, historyków, lokalnych władz i członków Towarzystwa Przyjaźni Polsko-Radzieckiej synowi udało się wreszcie stanąć nad grobem rodzica.

W 1972r., dzięki pomocy przyjaciół, historyków, lo- kalnych władz i członków Towarzystwa Przyjaźni Polsko-Radzieckiej synowi udało się wreszcie stanąć nad grobem rodzica

Magomet Magomajew urodził się 27 VII 1916r. w Baku. Po ojcu, klasyku azerbejdżańskiej muzyki Abdul-Muslimie Magomajewie odziedziczył zdolności muzyczne. Choć nigdy nie pobierał lekcji, od dzieciństwa grał na fortepianie, a już będąc żołnierzem nauczył się gry na akordeonie i akompaniował kolegom, tworząc niewielki zespół amatorski. Śpiewał i tańczył; jego wielka fascynacja jazzem dochodzi do głosu między innymi w jednym z listów z frontu, gdy towarzyszące mu przy pisaniu dźwięki artyleryjskiego ostrzału porównuje do „osobliwej melodii jazzowej”. Miłością jego życia była jednak nie muzyka, lecz malarstwo. Pracował jako scenograf w teatrach Groznego, Majkopu i Baku; tworzył rysunki do filmów animowanych. Żył pełnią życia, nie oglądając się za siebie, nie oszczędzając sił, ciesząc się chwilą obecną i zawsze patrząc w przyszłość. Być może, właśnie dlatego nie gromadził szkiców ani kopii wykonanych prac? W 1940r. ożenił się z aktorką Ajszet Chanżałową.

Latem 1941 roku, gdy sytuacja na frontach II Wojny Światowej stawiała się coraz bardziej

БАКИНЕЦ В ПОЛЬШЕ: СТАРШИЙ СЕРЖАНТ МАГОМЕТ МАГОМАЕВ, АРТИСТ И СОЛДАТ

Муслим Магомаев несомненно один из известнейших в мире сынов Азербайджана. Обожаемый любителями классической и оперной музыки певец и композитор известен также полякам. Он посещал Польшу несколько раз, принимал участие в Международном Фестивале Эстрадной Песни в Сопоте, в 1969 году стал лауреатом девятого сезона, в 1970 г. участвовал в мероприятии в качестве гостя. Во время пребывания в Польше каждый раз он занимался также поиском места захоронения отца, старшего сержанта Красной Армии Магомета Магомаева. В 1972 г., благодаря помощи друзей, историков, местной власти и членов Общества Польско-Советской Дружбы сыну, наконец удалось отыскать могилу отца.

Магомет Магомаев родился 27 VII 1916 г. в Баку. От отца, классика азербайджанской музыки Абдуль-Муслима Магомаева, он унаследовал музыкальный талант. Хотя он никогда не учился, он с детства играл на фортепиано, а будучи солдатом, научился играть на аккордеоне и аккомпанировал товарищам, создавая небольшой любительский коллектив. Он пел и танцевал, отголоски его огромного восхищения джазом написаны, в том числе в одном из его писем с фронта, когда он аккомпанирующие ему при письме звуки артиллерийского обстрела сравнивает с „особой джазовой мелодией”. Любовью его жизни была, однако, не музыка, а живопись. Он работал сценографом в театрах Грозного, Майкопа и Баку, создавал рисунки к анимационным фильмам. Он жил полной жизнью, не оглядываясь назад, не жалея сил, наслаждаясь сегодняшним днем и всегда смотря в будущее. Может именно поэтому он не собирал ни набросков, ни копий выполненных работ. В 1940 году он женился на актрисе Айшет Ханжаловой.

Летом 1941 года, когда ситуация на фронтах Великой Отечественной Войны становилась все более драматичной, двадцатипятилетний артист пошел добровольцем в Красную Армию. Его позиция не получила одобрения окружающих. Друг семьи Магомаевых первый секретарь ЦК КП Азербайджана Мир Джафар Багиров убеждал братьев Магомета, Джамала, что они не должны соглашаться с этим решением, говоря: „Куда он лезет? Он погибнет! Ведь он импульсивный... Ему не миновать первой же пули”. Через много лет певец напишет в своих воспоминаниях: „Отец никого не послушал. Он сказал сам себе: „Так надо! И

dramatyczna, dwudziestopięcioletni artysta zgłosił się na ochotnika do Armii Czerwonej. Jego postawa nie znalazła aprobaty otoczenia. Zaprzyjaźniony z rodziną Magomajewów pierwszy sekretarz Komitetu Centralnego Komunistycznej Partii Azerbejdżanu Mir Dżafar Bagirow przekonywał brata Magometa, Dżамала, że nie powinni akceptować tej decyzji, mówiąc: „Gdzie on się pcha? Zginie! Przecież to narwaniec... Pierwsza kula go nie ominie”. Po wielu latach śpiewak napisze w swoich wspomnieniach: „Ojciec nikogo nie usłuchał. Powiedział sam do siebie: tak trzeba! I poszedł walczyć...”. Tylko tyle – i aż tyle. Magomet Magomajew walczył w Kubaniu, wyzwalał Ukrainę, Mołdawię, Polskę; forsował Dniepr, Wisłę, Pilicę, Odrę i Sprewę. Za męstwo w walce został nagrodzony Orderem Czerwonej Gwiazdy, Orderem Czerwonego Sztandaru, Orderem Wojny Ojczyźnianej 1 klasy i 2 klasy (pośmiertnie). Dzielny żołnierz kroczył na zachód; na wschód, do rodziny i przyjaciół podążały kolejne listy, a w nich – tęsknota za bliskimi; pewność, że każdy dzień wojny przybliży zwycięstwo i powrót do „spokojnego, szczęśliwego, cichego życia” w ukochanym Baku; relacje o ruinach Doniecka i Warszawy; дума żołnierza, który uwalnia świat od nienawistnej faszystowskiej bestii; zapewnienia, że walczy tak, by nie przynieść ujemnej sprawy swojej rodzinie i swojemu narodowi; krótkie opisy chwil wypoczynku: cichej, śnieżnej nocy; wiosennego dnia, wypełnionego śpiewem ptaków „różnych kalibrów (czy raczej, zdaje się, różnych gatunków?)”; promieni kwietniowego słońca, w dalekich Niemczech przypominających bakijczykowi o Azerbejdżanie; wieczorów „żołnierskiego dumania”, osnutych marzeniami o powrocie do domu, który stawał się tym bliższy, im bardziej się od niego oddalali...

Śmiertelne kule dosięgły starszego sierżanta Magomajewa na przedmieściach Berlina 22 IV 1945r. Zginął wypełniając stare żołnierskie przykazanie: „Giń sam, ale ratuj kolegę!”

Śmiertelne kule dosięgły starszego sierżanta Magomajewa na przedmieściach Berlina 22 IV 1945r. Zginął wypełniając stare żołnierskie przykazanie: „Giń sam, ale ratuj kolegę!”. Wynosząc spod ostrzału ранnego przyjaciela, zdołał jeszcze pokonać w walce wręcz kilku

пошел бороться.... Только это. Только это!” Магомет Магомаев воевал на Кубани, освобождал Украину, Молдавию, Польшу; форсировал Днепр, Вислу, Пилицу, Одру и Шпрее. За мужество в бою он был награжден Орденом Красной Звезды, Орденом Красного Знамени, Орденом Отечественной Войны I степени и II степени посмертно. Отважный солдат шествовал на запад, на восток, семье и друзьям поступали очередные письма, а в них тоска по близким. Уверенность, что каждый день войны приближает победу и возврат к спокойной, счастливой, тихой жизни в любимом Баку; рассказы о руинах Донецка и Варшавы; гордость солдата, который освобождает мир от ненавистного фашистского чудовища; заверения, что он воюет так, чтобы не принести урона своей семье и своему народу; короткие описания минут отдыха тихой, снежной ночи; весеннего дня, наполненного пением птиц разных видов; лучей апрельского солнца, в далекой Германии напоминающих бакинцу об Азербайджане; вечеров „солдатских раздумий”, окутанных мечтами о возвращении домой, которое становилось тем ближе, чем больше они от него отдалялись...

Смертельные пули достигли старшего сержанта Магомаева в пригороде Берлина 22 IV 1945 г. Он погиб исполняя старый солдатский наказ: „Сам погибай, но друга спасай!”. Вынося из-под обстрела раненого товарища, он сумел еще победить в открытом бою нескольких атакующих их гитлеровцев, но минуту спустя обоим догнал смертельный залп пулемета. Свидетель этого события майор Владимир Сотников напишет семье: „он чувствовал себя очень плохо, но держался молодцом, шутил и смеялся. [...] Он умер через 15 минут, в полном сознании. Я очень ценил Магомета [...] и дружил с ним”.

Отец певца был похоронен в окрестностях города Кюстрин, который после войны оказался в границах Польши и называется Костшин. Несколько лет спустя могила была перенесена в Кшивин Грыфиньский, а в 1952 г. – на кладбище советских солдат в Хойне. Это как раз здесь 22 IV 1972 г. героя навещал сын, который – как точно заметил, описывающий эту встречу, поэт Роберт Рождественский – „сейчас он был чуть-чуть постарше / отца, убитого в бою”. Через годы певец вспоминал о безумствовавшей вокруг весне, о возложенных цветах, о горстке „перепаханной бедой польской земли”, которую забрал в Баку, на могилу деда, об облегчении, исходящего от осознания, что они, наконец, знают – где. Он также процитировал

atakujących ich hitlerowców, lecz w chwili później obu dosięgła śmiertelna salwa karabinów maszynowych. Świadek tego wydarzenia major Władimir Sotnikow napisze do rodziny: „czuł się bardzo kiepsko, ale zachowywał się jak zuch, żartował i śmiał się. [...] Zmarł po 15 minutach, w pełni świadomości. Bardzo cenilem Magometa [...] i przyjaźniłem się z nim”.

Ojciec śpiewaka został pochowany w okolicach miasta Kūstrin, które po wojnie jako Kostrzyn znalazło się w granicach Polski. W kilka lat później pochówek został przeniesiony do Krzywina Gryfińskiego, zaś w 1952 r. – na cmentarz żołnierzy radzieckich w Chojnie. To właśnie tutaj 22 IV 1972 r. bohatera odwiedził syn, który – jak celnie zauważył opisujący to spotkanie poeta Robert Roźdiestwienski – „był wówczas nawet nieco starszy / niż ojciec, który w walce legł”.

Po latach śpiewak wspominał o szalejącej wokół wiośnie, o złożonych kwiatach, o garstce „przeoranej nieszczęściem polskiej ziemi”, którą zabrał do Baku,

na grób dziadka,
o uldze, płynącej
ze świadomości,
że wreszcie
wiedzą – gdzie.
Przytoczył też słowa
towarzyszących
mu Polaków, którzy
zapytali, czy nie
zamierza zabrać
prochów ojca do
Azerbejdżanu.
Odpowiedział im:
„Wydaje mi się,
że on nie leży w
obcej ziemi”. We
wspomnieniach
tłumaczył, że
nie wyobrażał
sobie wówczas

poszukiwania ciała ojca wśród ciał innych poległych, i ubolewał nad tym, że nie miał już w Polsce przyjaciół, których mógłby zapytać o losy cmentarza w Chojnie...

Jedna z milionów, a przecież tak wyjątkowa historia ojca i syna znalazła swe odbicie w pieśniach, artykułach, książkach, spośród których należy wymienić pracę rosyjskiego dziennikarza Michaiła Zacharczuka „Swoj obowiazek wypelnju ucziwiew”. Poruszyła również autorkę tych słów, zachęcając do wyprawienia się pewnego jesiennego dnia 2016r. do odległego województwa zachodniopomorskiego. Zimny

сопровожающих его поляков, которые спросили, не собирается ли он забрать прах отца в Азербайджан. Он ответил им: „По-моему, он лежит не в чужой земле”. В воспоминаниях он объяснял, что он не представлял себе тогда поиска тела отца среди тел других погибших, и сожалел, что у него больше нет в Польше друзей, которых он мог бы спросить о судьбе кладбища в Хойне...

Одна из миллионов, а ведь такая особенная история отца и сына нашла свое отражение в песнях, статьях, книгах, среди которых следует отметить работу российского журналиста Михаила Захарчука „Свой долг исполню честно”. Она тронула также автора этих слов, вдохновив отправиться одним осенним днем 2016 года в далекое западно-поморское воеводство. Холодный рассвет на

железнодорожном вокзале, дождливое утро в Щецине, несколько „головокружительных” пересадок, с запрыгиванием в почти отъезжающий поезд, наконец – Хойна – городок, насчитывающий 7 тысяч жителей, который славится двумя готическими костелами, ратушею с четырнадцатого века и средневековыми воротами. Таксист успокаивает: да, он отвезет нас на могилы советских солдат; да,

это недалеко; да, кладбище ухоженное, кроме того, местная власть проводит очередные ремонтные работы; да, мы точно успеем на последний поезд до Щецина. На месте поражает прежде всего чирикание птиц: они не обращая внимания на холод и непогоду по-прежнему поют столькими голосами „разных калибров”. Кладбище действительно ухоженное: мы без труда находим фамилию Магомаев – золотые буквы на гранитной плите со списком – и номер захоронения: 52. Мы идем туда, поражаясь тому, что на таком небольшом пространстве можно „разместить” 4 тысячи человек. Через минуту мы понимаем: большинство захоронений – братские могилы, а значит как в песне Владимира Высоцкого:

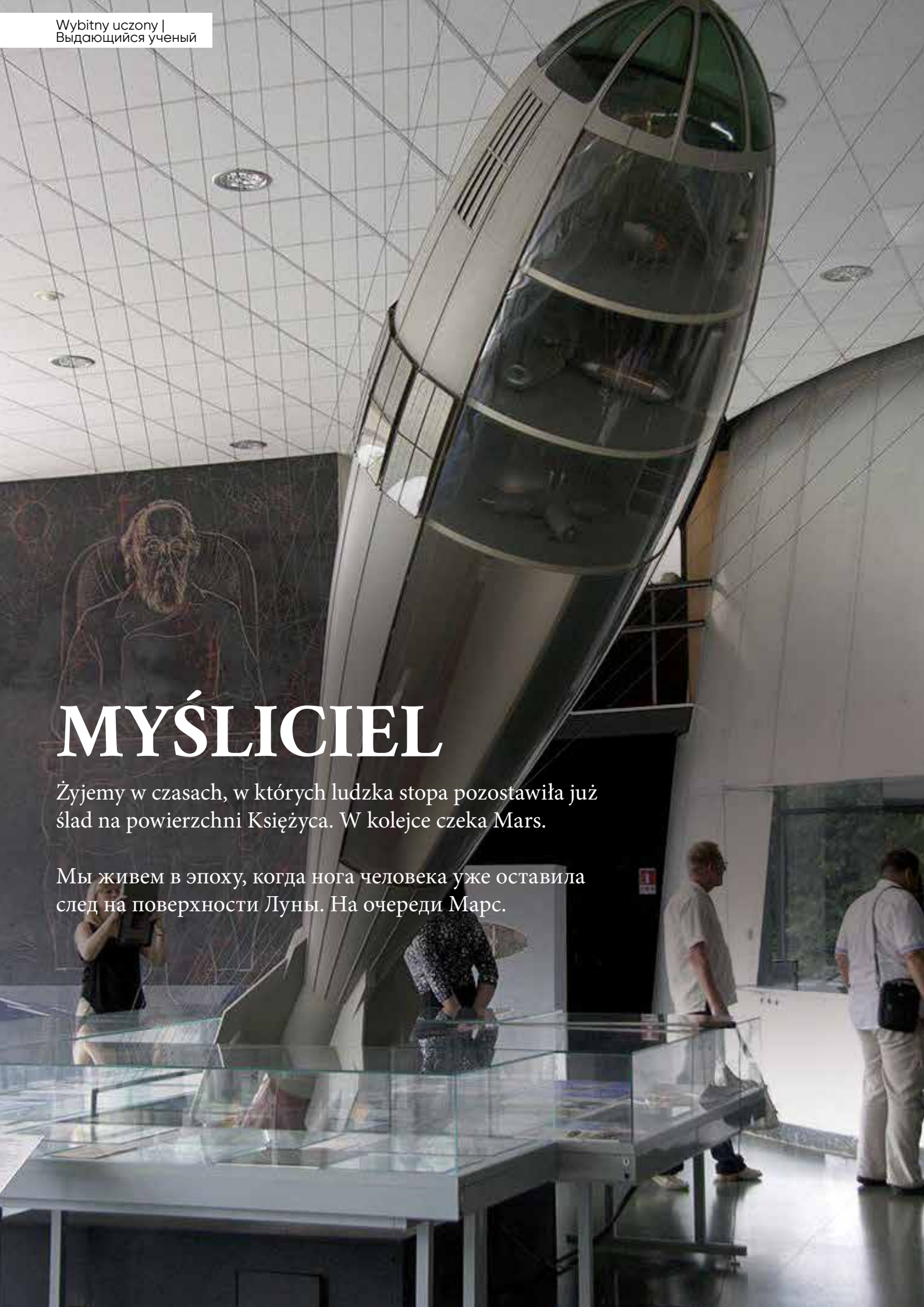
świt na dworcu kolejowym, deszczowy poranek w Szczecinie, kilka „karkołomnych” przesiadek, z wskakiwaniem do niemalże odjeżdżającego pociągu, wreszcie Chojna – miasteczko, liczące 7 tysięcy mieszkańców, acz chlubiące się dwoma gotyckimi kościołami, czternastowiecznym ratuszem i średniowiecznymi bramami. Taksówkarz uspakaja: tak, zawiezie nas na groby żołnierzy radzieckich: tak, to niedaleko; tak, cmentarz zadbane, miejscowe władze prowadzą zresztą kolejne prace remontowe; tak, na pewno zdążymy na ostatni pociąg do Szczecina. Na miejscu uderza przede wszystkim świergot ptaków: nie przejmując się chłodem i słątą, wciąż śpiewają, na tyle głosów „różnych kalibrów”. Cmentarz rzeczywiście zadbane: bez trudu znajdujemy nazwisko Magomajew – złote litery na granitowej płycie wykazu – oraz numer pochówku: 52. Idziemy tam, dziwiąc się, że na tak niewielkiej przestrzeni można „ulożować” 4 tysiące osób. Po chwili rozumiemy: większość pochówków – bratnie mogiły, a więc jak w piosence Władimira Wysockiego: „I losów nie poznasz zebranych tu dusz, / los wspólny w granicie wyryty” [tłumaczenie Witold Bartoszek]. Wreszcie widzimy niewielką tabliczkę, ufundowaną w 2010r. przez moskiewską malarkę Irinę Zagoworczewą: „Magomet Magomajew, artysta i żołnierz”. Czas się zatrzymuje, słowa – za wyjątkiem słów modlitw – w istocie stają się zbędne. Ciche syknięcie znicza. „Allah rahmet” – „wieczny odpoczynek” – „упокой, Господи” – wielokrotne, podniebne ptasie „amen”. Grudka ziemi z mogiły Muslima Magomajewa i kilka kropelek koniaku – na ziemię. Nagle olśnienie: przecież to „Babək”, podarunek przyjaciół z Baku, a w termosie – azerbejdżańska herbata. Odległości przestają dzielić, nie wiem już, czy to daleko, czy tuż, na wyciągnięcie ręki. Bóg jest Bogiem żywych, u Niego wszyscy żyją, a więc – NIE MA ŚMIERCI! Słucham... Wiem, że przy pierwszej możliwości powrócę tu znów. Warto.

„Здесь нет ни одной персональной судьбы – / Все судьбы в единую слиты”. Наконец мы видим небольшую табличку, установленную в 2010 году московской художницей Ириной Заговорчевой: „Магомет Магомаев, артист и солдат”. Время останавливается, слова – за исключением слов молитв – по сути, становятся лишними. Тихое потрескивание свечи. „Allah rəhmət eləsin” – „wieczny odpoczynek” – „упокой, Господи” – многократное поднебесное птичье „аминь”. Горстка земли с могилы Муслима Магомаева и несколько капель коньяка – на землю. Вдруг озарение: ведь это „Бабек”, подарок друзей из Баку, а в термосе – азербайджанский чай. Расстояния перестают разделять, я уже не знаю, это далеко, или вот, на расстоянии вытянутой руки. Бог это Бог живых, у Него все живут, а значит – НЕТ СМЕРТИ! Слушаю... Я знаю, что при первой возможности я вернусь сюда вновь. Стоит.

MYŚLICIEL

Żyjemy w czasach, w których ludzka stopa pozostawiła już ślad na powierzchni Księżyca. W kolejce czeka Mars.

Мы живем в эпоху, когда нога человека уже оставила след на поверхности Луны. На очереди Марс.

Od 1998 roku na orbicie Ziemi z powodzeniem funkcjonuje Międzynarodowa Stacja Kosmiczna (ISS). Jest to wielki międzynarodowy projekt z udziałem 15 krajów. Na ISS w stanie nieważkości stale żyją i pracują naukowcy, inżynierowie, astronauty. Przebywało tu nawet kilkunastu „kosmicznych turystów”, to znaczy, że teraz prawie każdy może udać się w kosmos pod warunkiem braku ograniczeń medycznych, płacąc 20-30 milionów dolarów, co oczywiście nie jest dostępne dla wszystkich.

Żyjemy w czasach, w których ludzka stopa pozostawiła już ślad na powierzchni Księżyca. W kolejce czeka Mars

W naszych czasach wysłanie rakiety w kosmos staje się możliwe nie tylko dla potężnych krajów, ale także firm prywatnych. Elon Musk – przedsiębiorca, założyciel SpaceX i Tesli, człowiek, którego nazwisko jest ściśle związane z najbardziej niezwykłymi projektami, które przyciągają uwagę mediów, dostarcza ładunki na ISS nowymi komercyjnymi raketami transportowymi i jest zdecydowany realizować projekty kolonizacji Księżyca i Marsa. W jednym ze swoich wywiadów Musk

zacytował inspirujące go słowa, że „Ziemia jest kolebką ludzkości, ale nie można żyć wiecznie w kolebce”. Słowa te należą do Konstantego Ciolkowskiego – człowieka, którego nazwisko jest mało znane ogółowi ludzkości poza granicami Rosji, co jest całkowicie niesprawiedliwe. Wszak on jeszcze w XIX wieku, ponad 120 lat temu, nie tylko przewidywał zagospodarowanie ludzkiej przestrzeni okołoziemskiej i Układu Słonecznego, ale także był pierwszym, kto pokazał sposoby osiągnięcia tego celu. Trudno uwierzyć, że człowiek ten spędził całe swoje życie na wsi peryferyjnego rosyjskiego miasta Kaługa, był głuchy od dzieciństwa, kształcił się

С 1998 года на орбите Земли успешно функционирует Международная космическая станция (МКС). Это грандиозный международный проект, в котором участвуют 15 стран. На МКС в условиях невесомости постоянно живут и работают ученые, инженеры, космонавты. Здесь даже побывал десяток “космических туристов”, т.е. теперь уже почти каждый желающий может отправиться в космос при условии отсутствия медицинских ограничений, заплатив 20-30 млн. долларов, что, конечно, доступно не каждому.

В наше время запустить ракету в космос становится по силам не только мощным странам, но и частным компаниям. Илон Маск – предприниматель, основатель SpaceX и Tesla, человек, имя которого тесно связано с новостными хитами о самых неординарных проектах, осуществляет доставку грузов новыми коммерческими транспортными ракетами на МКС и твердо намерен осуществить проекты колонизации Луны и Марса. В одном из своих интервью Маск процитировал вдохновляющие его слова о том, что “Земля – колыбель человечества, но нельзя вечно жить в колыбели”. Эти слова принадлежат Константину Циолковскому – человеку, имя которого малоизвестно широкой публике за пределами России, что совершенно

несправедливо. А ведь он еще в XIX веке, 120 с лишним лет назад, не только предсказал освоение человеком околоземного пространства и Солнечной системы, но и был первым, кто показал пути достижения этой цели. Трудно поверить, что этот человек провел всю свою жизнь в селе периферийного российского города Каłуга, был глухим с детства, образование получил самостоятельно, по книжкам старших братьев, жил в бревенчатом доме и работал сельским школьным учителем. Константин Эдуардович Циолковский родился в сентябре 1857 года в

samodzielnie z księzek starszych braci, mieszkał w domu z bali i pracował jako wiejski nauczyciel. Konstantin Eduardowicz Ciolkowski urodził się we wrześniu 1857 roku w rodzinie średniozamożnego polskiego szlachcica, który wyemigrował do Imperium Rosyjskiego. Ojciec Konstantyna, Makary Edward Erazm pochodził z polskiego rodu szlacheckiego Ciolkowski, wzmianka o przynależności którego do szlachty pochodzi z 1697 roku. Matka Konstantyna pochodziła ze szlacheckiego rodu Jumaszewów, mającego korzenie tatarskie, była wykształconą kobietą, ukończyła gimnazjum, знаła łacinę, matematykę i inne nauki. W dzieciństwie, po powikłaniu po przeziębieniu, jedenastoletni Konstantyn prawie całkowicie stracił słuch. Z powodu głuchoty nie mógł uczyć się w szkole, ponieważ w ogóle nie słyszał nauczycieli. Jednakże stopniowo jego umysł znajdował inne źródło pomysłów – w książkach i własnych rozważaniach.

Należy do niego również idea „wysuwanego z dołu kadłuba” podwozia

Od czternastego roku życia zaczął interesować się fizyką, chemią, mechaniką, astronomią, matematyką itp.

Badania naukowe Ciolkowski prowadził w latach 1880–1881. Główne prace jego życia były poświęcone tematом:

1. naukowe uzasadnienie całkowicie metalowego aerostatu (sterowca),
 2. samolot opływowy (jednopłat, samolot wyprzedzający o kilkanaście lat wynalazek braci Wright, a nawet późniejsze modele),
 3. pociąg poduszkowiec,
 4. rakieta do podróży międzyplanetarnych.
- Ciolkowski jako pierwszy zaproponował ideę całkowicie metalowego sterowca i zbudował jego działający model, a także stworzył przyrząd do automatycznego sterowania lotem (autopilot) maszyn latających.

W 1897 Ciolkowski w swoim mieszkaniu i za własne środki, które były bardziej niż skromne, zbudował pierwszy w Rosji tunel aerodynamiczny z otwartą częścią roboczą i opracował w nim metodykę eksperymentu.

Jednak ani sterowiec, ani jednopłowiec Ciolkowskiego nie znalazły uznania i wsparcia w zacofanej Rosji tamtych czasów. Wiele lat później, w 1932 r. opracował teorię lotu samolotów odrzu-

сьемье эмигрировавшего в Российскую империю польского дворянина среднего достатка. Отец Константина, Макар-Эдуард-Эразм (Makary Edward Erazm) происходил из польского дворянского рода Ciolkowski, упоминание о принадлежности которого к дворянскому сословию относится к 1697 году. Мать Константина происходила из дворянского рода Юмашевых, имеющего, татарские корни, была образованной женщиной, окончила гимназию, знала латынь, математику и другие науки.

В детстве после осложнения простудного заболевания одиннадцатилетний Константин почти совершенно потерял слух. Из-за глухоты учиться в школе он не мог, так как учителей совершенно не слышал. Но постепенно его ум находил другой источник идей – в книгах и собственных раздумьях.

С четырнадцати он стал интересоваться физикой, химией, механикой, астрономией, математикой и т.д. Книг было мало, и он больше погружался в собственные свои мысли. Научные исследования Циолковский проводил начиная с 1880–1881 годов. Основные работы его жизни были посвящены темам:

- научное обоснование цельнометаллического аэростата (дирижабля),
 - обтекаемый аэроплан (моноплан, самолет, предвосхитивший на десяток лет изобретение братьев Райт и даже более поздних моделей),
 - поезд на воздушной подушке,
 - ракета для межпланетных путешествий.
- Циолковский был первым, кто предложил идею цельнометаллического дирижабля, и построил его работающую модель, а также создал прибор для автоматического управления полетом (автопилот) летательными аппаратами.

В 1897 Циолковский в своей квартире и на собственные средства, которые были более, чем скромными, построил первую в России аэродинамическую трубу с открытой рабочей частью и разработал методику эксперимента в ней.

Однако, ни дирижабль, ни моноплан Циолковского не нашли никакого признания и поддержки в отсталой России того времени. Много лет спустя, в 1932 он разработал теорию полёта реактивных самолётов в стратосфере и схемы устройства самолётов для полёта со сверхзвуковыми скоростями. Также ему

towych w stratosferze i schematy urządzeń samolotów do latania z prędkościami naddźwiękowymi. Należy do niego również idea „wysuwanego z dołu kadłuba” podwozia.

Ciołkowski jest uznanym założycielem kosmonautyki teoretycznej. W jego czasach światowa opinia publiczna została poruszona powieścią science fiction Juliusza Verne’a „Z Ziemi na Księżyc”. Autor wyraził w nim pomysł wystrzelenia na Księżyc pocisku - wagonu z żywymi ludźmi za pomocą gigantycznej armaty. Projekt został opisany przez Juliusza Verne’a w tak wiarygodny sposób, że wielu wierzyło w jego wykonalność.

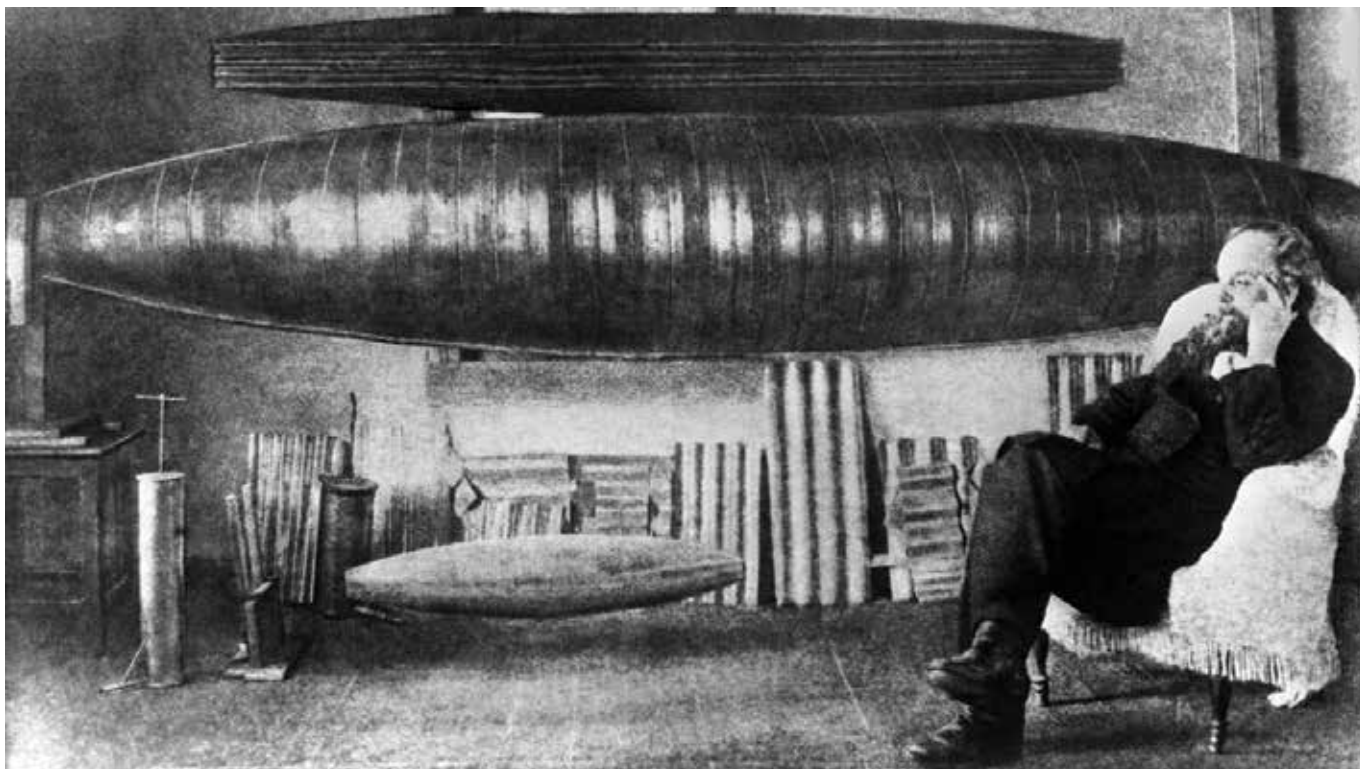
Ciołkowski był pierwszym, kto zaproponował eksplorację przestrzeni kosmicznej za pomocą rakiet („Eksploracja przestrzeni kosmicznej za pomocą silnika odrzutowego”, 1886). W książce Ciołkowskiego ściśle uzasadniono teorię ruchu rakietowego i poruszono problemy wykorzystania silników rakietowych w kosmosie – mechanizmy nawigacyjne, dostarczanie i transport paliwa i inne. Jednak po raz kolejny myśliciel znacznie wyprzedził swój czas tak, że spory „działo czy rakietą” kontynuowano w społeczeństwie, aż do pierwszych udanych startów rakiet kosmicznych.

Ciołkowski jako pierwszy wyraził pomysł stworzenia okołoziemskich stacji kosmicznych wykorzystujących energię Słońca i służących jako bazy pośrednie do komunikacji międzyplanetarnej.

принадлежит идея “выдвигающиеся вниз корпуса” шасси.

Циолковский – признанный основоположник теоретической космонавтики. В его время мировая общественность была взбудоражена фантастическим романом Жюль Верна “Из пушки на Луну”. В нем автор высказал идею о запуске на Луну снаряда – вагон с живыми людьми с помощью гигантской пушки. Проект был описан Жюль Верном в таком правдоподобном виде, что многие верили в его осуществимость. Циолковский же был первым, кто предложил исследовать космическое пространство с помощью ракет (“Исследование космического пространства с помощью реактивного двигателя”, 1886). В книге Циолковского была строго обоснована теория ракетного движения и затронуты проблемы использования ракетных двигателей в космосе – навигационные механизмы, поставка и транспортировка топлива и другие. Однако вновь мыслитель намного опередил свое время так, что споры «пушка или ракета?» продолжались в обществе вплоть до первых успешных запусков космических ракет.

Циолковский первым высказал идею создания околоземных космических станций, использующих энергию Солнца, и служащих промежуточными базами для межпланетных

Przewidywał także problemy medyczno-biologiczne występujące podczas długich lotów kosmicznych i proponował sposoby ich rozwiązania. Ciolkowski po raz pierwszy podał opis ciekłego źródła energii dla rakiety-prototypu nowoczesnego paliwa raketowego, wyprowadził wzór pozwalający określić prędkość pocisku przy stopniowej zmianie jego masy (wzór Ciolkowskiego), opracował powszechnie stosowaną obecnie ideę rakiet wielostopniowych z sekwencyjnym oddzielaniem stopni.

Myśli Ciolkowskiego tak bardzo wyprzedzały jego czasy, że niektóre z jego pomysłów musiały przybrać formę fantastyki – „Poza Ziemią”, „Na Księżycu”, „Biologia karłów i olbrzymów”, „Wola wszechświata” i inne. Ciolkowski własnoręcznie ilustrował swoje prace, zostawił nam wiele szczegółowych rysunków i opisów zachowania przedmiotów i płynów w stanie nieważkości: skafander kosmiczny do spacerów kosmicznych, szklarnia z roślinami, aby zapewnić astronautom żywność i tlen, kąpiel w roztworze soli fizjologicznej, aby zmniejszyć uciążliwe przeciążenia podczas startu i hamowania rakiety i wiele innych. „Poza Ziemią” była podręcznikiem radzieckich kosmonautów. Tak szczegółowo opisał życie w stanie nieważkości, że pierwszy kosmonauta – Jurij Gagarin na pierwszej konferencji prasowej po swoim locie powiedział: „W Księżce K. E. Ciolkowskiego bardzo dobrze opisano czynniki lotu kosmicznego, a te czynniki, z którymi się spotkałem, prawie nie różniły się od jego opisu.”

Ciolkowski bardzo wiernie opisał odczucia, jakie

сообщений. Предвидел он и медико-биологические проблемы, возникающие при длительных космических полетах, и предлагал способы их решения. Циолковский впервые дал описание жидкостного источника энергии для ракеты – прообраза современного ракетного топлива, вывел формулу, позволяющую определить скорость ракеты при постепенном изменении её массы (формула Циолковского), разработал широко применяемую в настоящее время идею многоступенчатых ракет с последовательным отделением ступеней. Мысли Циолковского так сильно опережали время, что некоторые свои идеи ему приходилось облекать в форму художественной фантастики – “Вне Земли”, “На Луне”, “Биология карликов и великанов”, “Воля вселенной” и другие. Циолковский собственноручно иллюстрировал свои работы, он оставил нам множество детальных рисунков и описаний поведения предметов и жидкостей в условиях невесомости: скафандр для выхода в открытый космос, оранжерея с растениями для обеспечения астронавтов пищей и кислородом, ванна с соевым раствором для уменьшения губительных перегрузок во время старта и торможения ракеты и многое другое. “Вне Земли” была настольной книгой советских космонавтов. Он так детально описал быт в условиях невесомости, что первый космонавт – Юрий Гагарин на первой пресс-конференции после своего полета сказал: “В книге К.Э. Циолковского очень хорошо описаны факторы космического полета, и те факторы, с которыми я встретился, почти не отличались от его

odczuwa człowiek przy starcie rakiety i przy jej wejściu w przestrzeń kosmiczną, a także to, co tam zobaczy.

Ciołkowski napisał ponad 400 prac, z których wiele udało mu się opublikować za życia, jednak z powodu braku finansowania – na własny koszt, z rysunkami wykonanymi własnoręcznie. Co zaskakujące, wiele pomysłów Ciołkowskiego leży u podstaw najbardziej zaawansowanych i wielkich projektów naszych czasów, XXI wieku. To:

- loty do najbliższych planet i ich zagospodarowanie (Elon Musk*),
- korzystna zmiana środowiska, powierzchni i atmosfery planet (terraformowanie),
- wykorzystanie fal radiowych do poszukiwania życia pozaziemskiego (projekt SETI),
- stacje orbitalne (ISS),
- winda kosmiczna (projekt jest rozwijany przez kilka firm, wdrożenie planowane jest na 2031 rok),
- pociągi poduszkowce (projekt Hyperloop Elona Muska),
- wykorzystanie energii słonecznej w celu zapewnienia pracy stacji orbitalnych (stosowane we wszystkich sztucznych obiektach w kosmosie),
- „paradoks Fermiego” (Ciołkowski jako pierwszy go sformułował i dla wyjaśnienia zaproponował hipotezę rezerwatu),
- zmiana natury biologicznej człowieka, przejście ludzkości do „postaci promienistej” (pomysł ten wyprzedza nasze czasy i nie ma jeszcze konkretnych projektów jego realizacji, ale pewne tendencje można zauważyć już teraz, to sztuczna inteligencja, gospodarka cyfrowa, wirtualizacja stosunków społecznych)
- w nawiasach podano projekty / autorów naszych czasów

описания”.

Циолковский очень верно описал ощущения, которые будет испытывать человек при старте ракеты и при выходе её в космическое пространство, а также то, что он там увидит. Циолковский написал более 400 работ, многие из которых ему удалось опубликовать при жизни, однако из-за отсутствия финансирования – за свой счет, с рисунками, сделанными собственноручно. Удивительно, но многие идеи Циолковского лежат в основе самых передовых и грандиозных проектов нашего времени, века XXI. Это:

- полеты к ближайшим планетам и их освоение (Илон Маск*),
- благоприятное изменение окружающей среды, поверхности и атмосферы планет (terraформирование),
- использование радиоволн для поиска внеземного разума (проект SETI),
- орбитальные станции (МКС),
- космический лифт (проект находится в разработке несколькими компаниями, осуществление планируется на 2031 год),
- поезда на воздушной подушке (проект Hyperloop Илона Маска),
- использование солнечной энергии для обеспечения работы орбитальных станций (применяется на всех искусственных объектах в космосе),
- “парадокса Ферми” (Циолковский был первым, кто его сформулировал и для объяснения предложил гипотезу заповедника),
- изменение биологической природы человека, переход человечества в “лучистую форму” (эта идея опережает наше время, и пока еще нет конкретных проектов ее осуществления, однако определенные тенденции можно отметить уже сейчас, это искусственный интеллект, цифровая экономика, виртуализация социальных отношений)

Читая работы Константина Циолковского, неосознанно начинаешь мыслить, что автор possessed

dar jasnowidzenia, a wiedza o przyszłości została mu dana z góry. Jednak w rzeczywistości, to jasnowidzenie było wynikiem długich refleksji i dalekich lotów ducha i myśli, przewidywania naukowego.

Co ciekawe, swoje prace naukowo-inżynierskie Ciołkowski uważał za prace drugorzędne, służące jedynie uzasadnieniu swoich idei filozoficznych. Filozofia Ciołkowskiego to kosmizm. Był zwolennikiem idei różnorodności form życia we wszechświecie. Ciołkowski przewidział ewolucję człowieka z biologicznej w kosmiczną. Przewidywał autoewolucję, aż do przekształcenia się w istotę kosmiczną... Człowiek przekształci nie tylko Ziemię, ale także istoty, nie wyłączając samego siebie... Człowieka nieuchronnie czeka ten los, ta transformacja.

Tak, był pierwszym, drugim i trzecim, ale być może najbardziej odpowiednim słowem jest - Myśliciel - jeden z najlepszych przedstawicieli rasy ludzkiej i cywilizacji

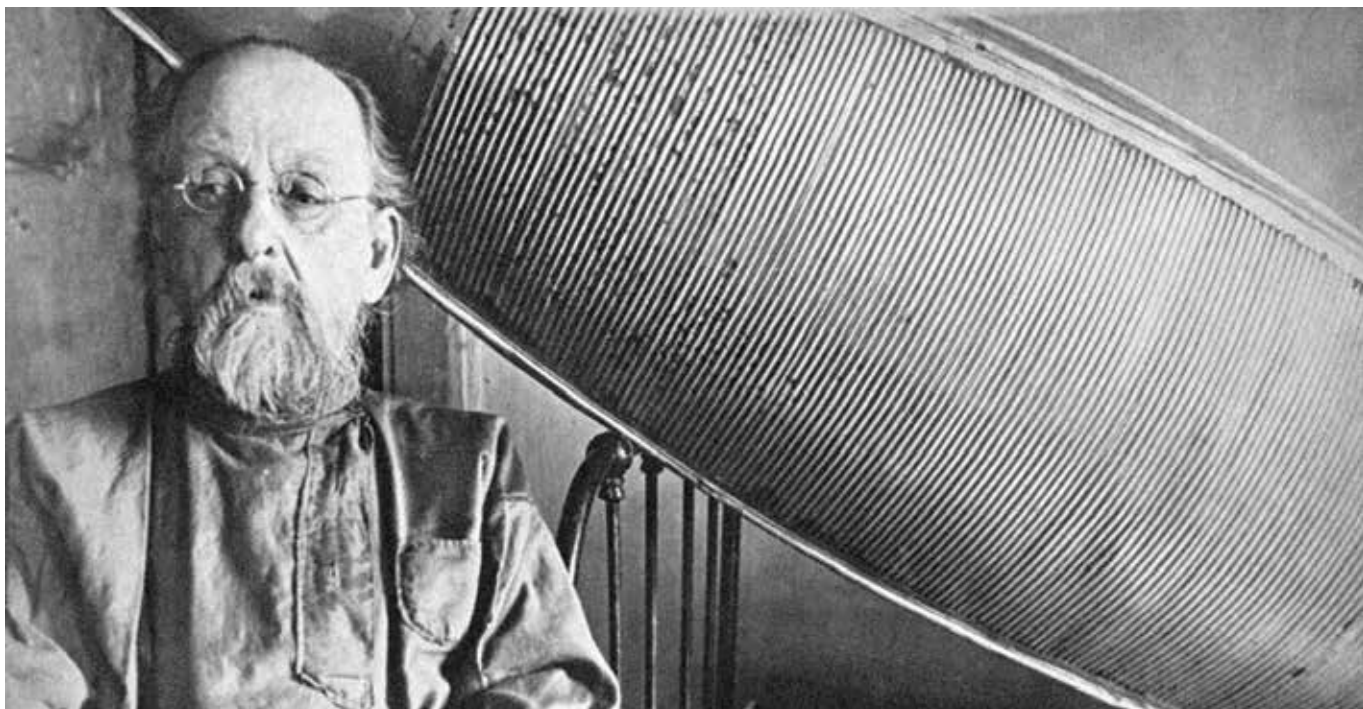
Według myśliciela, transformacja ta jest związana z przejściem w przyszłości do stanu
fot.: www.google.com

*в скобках указаны проекты/авторы нашего времени

Читая работы Константина Циолковского, невольно начинаешь думать, что автор обладал даром ясновидения, и знание будущего было дано ему свыше. Однако, на самом деле, это ясновидение явилось результатом долгих размышлений и дальних полетов духа и мысли, научным предвидением.

Интересно, что свои научно-инженерные труды Циолковский считал второстепенными работами, служащими лишь для обоснования своих философских идей. Философия Циолковского – космизм. Он был сторонником идеи разнообразия форм жизни во Вселенной. Циолковский предвидел эволюцию человека от биологической к космической. Он предсказывал автоэволюцию, вплоть до превращения в космическое существо... Человек будет преобразовывать не только землю, но и существа, не исключая самого себя... И человека неизбежно ждет эта судьба, это преобразование.

Согласно мыслителю, это преобразование связано с переходом его в будущем бессмертное состояние. Кем же был этот человек – Константин Циолковский – философом, ученым-самоучкой, инженером-изобретателем, сельским учителем,

nieśmiertelności. Kim był ten człowiek – Konstantyn Ciolkowski – filozofem, samoukiem, inżynierem-wynalazcą, wiejskim nauczycielem, jasnowidzem – człowiekiem o zdolnościach paranormalnych, maniakałnym dziwakiem i niepohamowanym marzycielem? Tak, był pierwszym, drugim i trzecim, ale być może najbardziej odpowiednim słowem jest – Myśliciel – jeden z najlepszych przedstawicieli rasy ludzkiej i cywilizacji.

Nie, tacy ludzie są najlepszymi przedstawicielami rasy ludzkiej, nie mają przynależności narodowej

Autor daleki jest od idei klasyfikowania Ciolkowskiego jako wielkiego myśliciela polskiego. Byłoby to również naiwne i nierozsądne, jakby na przykład nazywanie Alberta Einsteina wielkim fizykiem żydowskim. Ojciec Ciolkowskiego pochodził z polskiej szlachty, matka z rodu tatarskiego, on sam urodził się, żył i pracował dla dobra Rosji, a następnie ZSRR, gdzie był uważany za ojca radzieckiej kosmonautyki. Jednak niesłusznie byłoby nazwać go Tatarem lub Rosjaninem, lub przedstawicielem byłego narodu radzieckiego. Tym bardziej, że sam Ciolkowski nie operował kategoriami Rosjanin, Polak, Tatar, radziecki. Myślał w skali uniwersalnego umysłu, ludzkości, cywilizacji. Nie, tacy ludzie są najlepszymi przedstawicielami rasy ludzkiej, nie mają przynależności narodowej, należą do całej ludzkości i są dowodem istnienia inteligentnego życia na planecie Ziemia.

ясновидцем-человеком с паранормальными способностями, маниакальным чудачком и безудержным фантазером? Да, он был и первым, и вторым, и третьим, но, пожалуй, больше всего подходит слово – Мыслитель – один из лучших представителей человеческой расы и цивилизации.

Автор далек от мысли позиционировать Циолковского как великого польского мыслителя. Это было бы также наивно и неумно, как называть, например, Альберта Эйнштейна великим еврейским физиком. Отец Циолковского был из польских дворян, мать – татарского рода, сам он родился, жил и трудился на благо России, затем и СССР, где считался отцом советской космонавтики. Однако неправомерно было бы назвать его татариним или русским, или представителем канувшего в лету советского народа. Тем более, что сам Циолковский не оперировал категориями русский, поляк, татарин, советский. Он мыслил масштабами Вселенский Разум, Человечество, Цивилизация. Нет, такие люди – лучшие представители человеческой расы, не имеют национальной принадлежности, они принадлежат всему человечеству и являются доказательством существования разумной жизни на планете Земля.

SIEDEM CUDÓW POLSKI

Polska to kraj, w którym wiele miast szczyci się długą historią i wspaniałą, oryginalną architekturą zachwycającą turystów. Jednak jest również w Polsce wiele wyjątkowych miejsc stworzonych przez naturę. Analogicznie do siedmiu cudów świata antycznego, porozmawiajmy o siedmiu cudach natury w Polsce, chociaż takich cudów jest znacznie więcej – nie tylko siedem. Nasza siódemka: Morskie Oko, Jaskinia Raj, Puszcza Białowieska, Kolorowe Jeziora, Kraina Wielkich Jezior Mazurskich, Błędné Skąły, Kopalnia Soli w Wieliczce.

Morskie Oko

Malownicze jezioro położone w województwie małopolskim w Tatrach otoczone ze wszystkich stron wysokimi (do 1000 m) zaśnieżonymi górami. Ma głębokość ponad 50 m oraz powierzchnię 35 hektarów. Woda w jeziorze jest tak czysta i kryształicznie przejrzysta, że nawet z brzegu widać pływające w głębi ryby oraz muszle na jego dnie. Według legendy Morskie Oko powstało z łez pięknej żony, która straciła męża w górach, a pozostałe pięć jezior w Tatrach powstało z łez ich pięciu córek. Według innej legendy w starożytności jezioro było połączone z morzem podziemnym kanałem i stąd w jego nazwie pojawiło się słowo „morze”. Tak również tłumaczy się w jeziorze obecność ryb, których nie można spotkać w innych jeziorach tatrzańskich. Stąd jezioro wcześniej nazywano Rybim Jeziorem.

Morskie Oko to jedno z pięciu najpiękniejszych jezior na świecie. Często odwiedzają je artyści, aby czerpać inspirację z nieopisanego piękna tego miejsca. Jednak ani ich płótna, ani fotografie turystów nie oddają w pełni czaru Morskiego Oka oraz wrażenia tajemnicy, które roztacza się wokół niego. Trzeba je po prostu zobaczyć samemu.

Jaskinia Raj

Jaskinia Raj, położona w Górach Świętokrzyskich, to najpiękniejsza jaskinia w Polsce. Jaskinia Raj to odrębny podziemny świat z pięknymi i rzadkimi formami stalaktytów, stalagmitów oraz innych nacieków, np. pereł jaskiniowych oraz podziemnymi jeziorami. Długość jaskini wynosi 240 metrów, ale ze względów bezpieczeństwa turystom udostępniony jest wyłącznie 180-metrowy szlak. 50-60 tys. lat temu jaskinia była zamieszkana – znaleziono tu narzędzia i przedmioty wykonane przez jaskiniowców (neandertalczyków i kromanińców), a także szczątki niedźwiedzia jaskiniowego i mamuta. Przedmioty te można obejrzeć w sekcji muzealnej znajdującej się na samym początku jaskini. Nazwę „Raj” nadali jaskini studenci z Krakowa, którzy po raz pierwszy odkryli ją w 1964 roku. Ciekawostką jest to, że niedaleko jaskini znajduje

Польша – страна городов, имеющих долгую историю и великолепную самобытную архитектуру, поражающую туристов своим великолепием. Но много в Польше и нерукотворных чудес, созданных самой Природой. По аналогии с семью чудесами Древнего мира, расскажем о семи природных чудесах в Польше, хотя здесь таких чудес гораздо больше, чем семь. Эти семь – Морское око, Пещера рай, Беловежская пуща, Разноцветные озера, Мазурские озера, Блэнднэ Скалы, Соляные копи Велички.

Морское око

Живописное озеро, расположенное в Малопольском воеводстве в Татрах, со всех сторон окружено высокими (до 1000 м) снежными горами. Глубина его более 50 м, а площадь – 35 гектаров. Вода в озере настолько чиста и кристально прозрачна, что даже с берега можно увидеть, плавающих в глубине рыб и ракушки на дне. Согласно легенде, Морское око образовалось из слез красавицы, потерявшей в горах мужа, а другие пять озер в Татрах – из слез их пяти дочерей. По другой легенде, слово “морское” в названии озера произошло от того что в древности оно было соединено с морем через подземный канал. Этим также объясняется наличие в озере рыбы, которой нет в других Татранских озерах. И поэтому же, озеро называлось раньше Рыбье. Морское око входит в пятерку красивейших озер мира. Сюда часто приезжают художники, чтобы получить импульс вдохновения от неопишуемой красоты этого места. Однако ни их полотна, ни фотографии туристов не могут полностью передать впечатление таинственной зачарованности Морского ока, его нужно увидеть.

Пещера рай

Пещера Рай, расположенная в Свентокшиских горах – красивейшая пещера в Польше. Это целый подземный мир с подземными озерами, красивейшими и редкими формами сталактитов, сталагмитов и перламутровых натёков. Длина пещеры – 240 метров, но из соображений безопасности для туристов доступен лишь ее 180-метровый туннель. 50 -60 тыс. лет назад пещера была обитаема – здесь найдены орудия труда и предметы быта пещерных людей- неандертальцев и кроманьонцев, а также останки пещерного медведя и мамонта. Эти предметы можно рассмотреть в музейном отделе, устроенном в самом начале пещеры. Название Рай дали пещере краковские

się 57-metrowa Jaskinia Piekło, jednak nie jest ona zbyt popularna wśród turystów i jest ona dosyć ciemna.

студенты, первыми исследовавшие ее в 1964 году. Интересно, что недалеко находится 57-метровая пещера "Ад", однако в не довольно темно и она не пользуется успехом у туристов.

Puszcza Białowieża

Puszcza Białowieża to królestwo żubra znajdujące się na terytorium Polski i Białorusi o powierzchni 150 tys. ha. Puszcza Białowieża to ostatni naturalny las zachowany w Europie. W skład tej przepięknej Puszczy wchodzi lasy liściaste i mieszane. Białowieży Park Narodowy to polski obiekt przyrodniczy wpisany na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO. Puszcza Białowieża stała się obszarem chronionym jeszcze przed XV wiekiem – w dawnych czasach polowali tu polscy królowie. Wyjątkowość Puszczy polega również na tym, że żadne z rosnących tu drzew nie zostało zasadzone przez człowieka.

Oprócz żubra, który należy do tego samego rodzaju, co amerykański bizon i jest niezmiennym symbolem Puszczy Białowieżskiej, żyją tu również wilki, jelenie, sarny i łosie.

Kolorowe Jeziora

Te bajeczne, kolorowe jeziora znajdują się na terenie Rudawskiego Parku Krajobrazowego w województwie dolnośląskim. Jest ich trzy – zielone, błękitne i purpurowe! Wszystkie niczym z bajki! W przeszłości istniało również Żółte Jezioro. Niestety nie przetrwało ono do naszych czasów. Jeziora, zgodnie z ich nazwami, naprawdę mają różne kolory.

Беловежская пуца

Беловежская Пуца – царство зубра, прекраснейший лес площадью 150 тыс. гектаров на территории Польши и Беларуси. Это последний естественный лес, сохранившийся в Европе. В комплекс входят лиственные и смешанные леса. Беловежский национальный парк является польским природным объектом, включенным ЮНЕСКО в Список Всемирного Наследия.

Беловежская пуца стала заповедной зоной ранее, чем в XV веке – тут охотились польские короли. Пуца уникальна также тем, что ни одно из растущих здесь деревьев не посажено человеком.

Кроме зубра, который относится к тому же виду, что и американский бizon, и служит неизменным символом Беловежской пуцы, здесь обитают также волки, олени, косули, лоси.

Разноцветные озера

Эти сказочные ярко окрашенные озера находятся в Рудавском Национальном парке Нижнесилезского воеводства. Три озера – Зеленое, Голубое, Пурпурное! Как в сказке, которая стала былью. Было еще Желтое озеро. Но к нашему времени оно не сохранилось. Озера эти действительно окрашены в разные

Jeziorka powstały w miejscach opuszczonych kopalni, w których w XIII–XIX wieku wydobywano miedź i żelazo. Stąd również wzięty się ich bajkowe kolory. Wyrazistego zabarwienia wodzie nadają występujące tam tlenki metali. Kolorowe Jeziorka znajdują się na różnych wysokościach i są połączone zielonym szlakiem turystycznym.

цвета, по названиям. Сказочные цвета озер и сами озера образовались в заброшенных шахтах, где в XIII–XIX веках добывали медь и железо. Именно окислы металлов и придали озерам их яркую окраску. Разноцветные озера находятся на разной высоте и соединены "Зелёной тропой к цветным озёрам".

Kraina Wielkich Jezior Mazurskich

Kraina Wielkich Jezior Mazurskich znajduje się w północno-wschodniej Polsce w województwie warmińsko-mazurskim. Jest to naturalny kompleks ponad dwóch tysięcy jezior, dwunastu kanałów i ośmiu rzek. Jej łączna powierzchnia to 310 km². To tutaj znajduje się Hańcza – najgłębsze polskie jezioro polodowcowe ukształtowane bardzo dawno temu. Cały kompleks jezior otoczony jest lasami i rezerwatami przyrody. Turyści mogą tu skorzystać z rejsów na licznych łodziach wycieczkowych i rozkoszować się pięknymi widokami.

Błędné Skály

Błędné Skály znajdują się w Górach Stołowych (w Sudetach) w województwie dolnośląskim. Rezerwat przyrody Błędné Skály to naturalny labirynt skał o wyjątkowych, nietypowych kształtach, wąskich przejściach, wielu szczelinach, tunelach i korytarzach. Miejsce prawdopodobnie zawdzięcza swoją nazwę, Błędné Skály, temu że wśród zwodniczych

Мазурские озера

Край Мазурских озер на северо-востоке Польши в Варминьско-Мазурском воеводстве – это естественный комплекс, включающий более двух тысяч озер, двенадцать каналов и восемь рек. Их общая площадь составляет 310 кв. км. Именно здесь находится Ханьча – самое глубокое польское озеро. Оно имеет ледниковое – т.е. очень древнее происхождение. Все это Мазурское озерное чудо обрамлено лесами и природными заповедниками. Туристы могут покататься и насладиться видами на многочисленных прогулочных катерах.

Блэнднэ Скалы

Блэнднэ Скалы находятся в Столовых горах (Судеты) в Нижнесилезском воеводстве. Заповедник Блэнднэ Скалы – это природный лабиринт из причудливых скал необычной формы, узких проходов, множества щелей, узких туннелей и коридоров. Блэнднэ Скалы можно перевести с польского, как "Обманчивые скалы" или "Скалы

form skalnych, w zawiłych korytarzach i w wąskich przejściach bardzo łatwo jest się zgubić. Szczególnie łatwe było to w przeszłości, gdy ścieżki nie były oznakowane oraz nie było przewodników. Kształty zwodniczych skał są niezwykle zróżnicowane. Niektóre przypominają grzyby, inne przypominają ludzkie głowy, wieże, łuki, stoły, krzesła lub babki z piasku. Są wśród nich również ogromne głązy, które stoją na „cienkich nóżkach”. Niektóre skały mają nawet własne nazwy: Kurza Stopka, Kuchnia czy Stołowy Głaz. Wydaje się, że wyobraźnia natury nie zna granic.

Wieliczka

Kopalnia Soli w Wieliczce to system korytarzy i chodników na siedmiu podziemnych kondygnacjach na głębokości od 57 m do 198 m o łącznej długości ponad 200 km. Od 1978 roku kopalnia soli znajduje się na liście światowego dziedzictwa UNESCO.

To podziemne królestwo soli jest owocem pracy kilkudziesięciu pokoleń. Kiedyś Wieliczka była dumą i źródłem bogactwa kraju. Sól wydobywano tu przez 700 lat (od XIII do XX wieku).

W Wieliczce prawie wszystko jest zrobione z soli – podłogi, rzeźby, lampy. Pod ziemią zbudowano nawet kaplice, w których odbywały się nabożeństwa. Dziś kopalnia soli jest otwarta dla turystów. Regularnie pod ziemią w kopalni odbywają się wystawy, spektakle, pokazy filmów i koncerty. Na głębokości 125 metrów znajduje się znakomita polska restauracja. Trasy turystyczne obejmują około dwudziestu różnych komnat i kaplic, wśród których znajdują się: komora Mikołaja Kopernika, podziemna kaplica św. Antoniego, komora Kazimierza Wielkiego oraz przepiękna kaplica św. Kingi. Święta Kinga, patronka górników solnych, została kanonizowana przez Papieża Jana Pawła II podczas jednej z jego ostatnich wizyt w kraju. W kaplicy znajdują się figury św. Kingi i innych miejscowych świętych, solna kopia Ostatniej Wieczery Leonarda da Vinci oraz wiele innych rzeźb religijnych.

W kopalni jest dość chłodno – temperatura nie przekracza 14 stopni.

обманщики” (błąd –ошибка, заблуждение). Такое название связано вероятно с тем, что там, среди обманчивых скальных форм в запутанных коридорах и узких проходах легко потерять дорогу и заблудиться, особенно раньше, когда не было гидов и указателей. Формы скал-обманщиков чрезвычайно разнообразны. Некоторые напоминают грибы, другие человеческие головы, башни, арки, столы, стулья, фигуры из песка. Есть огромные камни, стоящие на “тонких ножках”. Некоторые валуны даже получили собственные названия: Куриная ножка, Кухня, Столовый валун. Кажется, что здесь нет пределов фантастическому буйству природы.

Величка (Wieliczka)

Соляные копи города Величка представляют собой коридоры и галереи на семи подземных уровнях на глубине от 57 м до 198 м общей протяженностью более 200 км. С 1978 года соляная шахта входит в список объектов Всемирного наследия ЮНЕСКО.

Это подземное царство из соли результат работы нескольких десятков поколений. В свое время Величка была гордостью и источником богатства страны. Соль здесь добывалась на протяжении 700 лет (с XIII по XX век).

Из соли здесь практически все – полы, скульптуры, светильники. Здесь, под землей были построены даже часовни, в которых проходили богослужения. Сегодня соляные копи открыты для туристов, регулярно проводятся подземные выставки, спектакли, кино съемки, концерты. На глубине 125 метров есть великолепный ресторан польской кухни. В туристические маршруты входят около двадцати разных камер и часовен, среди которых можно отметить Камеру Николая Коперника, Подземную часовню Святого Антония, Камеру Казимира Великого и особенно Часовню Святой Кинги. Святая Кинга, покровительница соледобытчиков, была канонизирована Папой Иоанном Павлом II во время одного из его последних визитов в страну. В часовне расположены фигуры святой Кинги и других местных святых, соляная копия «Тайной вечери» Леонардо да Винчи, а также много других скульптур на религиозную тему. В шахте довольно прохладно и температура не поднимается выше 14 градусов.

Redaktor naczelny Wadim Dombrowskij
Redaktor prowadzący Stanisława Mutallimowa

Korespondenci:

Nijaz Safarow, Rinat Buchariejew, Irada Abbasowa, Jekateryna Mammadowa, Ajsel Ismayłbajli, Stanisława Mutallimowa, Nazrin Abbaszade, Wadim Dombrowskij, Jelena Agamagłanowa, Tatiana Krynicka

Przekład na język polski:
supertłumacz.pl

Przekład na język rosyjski:
Stanisława Mutallimowa, Nijaz Safarow

Projekt graficzny i skład Waleria Niebiesnaja

Wydawca Stowarzyszenie „Polonia” Rozwój Współpracy Kulturalnej

Numer telefonu +994 505433382
Adres: A.M.Cuma 7 b m.29 Baku Azerbejdżan
polacy2012@gmail.com
www.polacy.az

Nakład 250 egzemplarzy

Żaden fragment niniejszej publikacji nie może być powielany bez uprzedniej pisemnej zgody wydawcy

„Projekt finansowany ze środków Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w ramach zadania publicznego dotyczącego pomocy Polonii i Polakom za granicą”

„Publikacja wyraża jedynie poglądy autora/ów i nie może być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Kancelarii Prezesa Rady Ministrów”.

